

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023

Zamawiający:

Gmina Zagnańsk

ul. Spacerowa 8, 26-050 Zagnańsk

NIP: 959-09-25-932

Tel. (41) 300-13-22

Wykonawca:

Rafał Graczkowski Dotacje

Jeleniów 75B, 26-006 Nowa Słupia

NIP: 657-241-84-94

Tel. fax. 41 343 01 23

e-mail: biuro@graczkowskidotacje.pl

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Odniesienie do dokumentów strategicznych	5
2.1. Dokumenty europejskie	5
2.2. Dokumenty krajowe	5
2.3. Dokumenty regionalne	7
2.4. Dokumenty lokalne	8
3. Ogólna charakterystyka gminy	9
3.1 Dane demograficzne	11
3.2 Sytuacja gospodarcza	12
3.3 Infrastruktura techniczna i mieszkalnictwo	15
3.4 Negatywne zjawiska społeczne	16
3.5 Instytucje kultury na terenie Gminy	18
4. Edukacja na terenie gminy	23
4.1 Opis i diagnoza stanu istniejącego	27
4.2 Uczniowie	27
4.3 Kadra oświatowa	31
4.4 Baza lokalowa	34
4.5 Efektywność nauczania	39
4.6 Podsumowanie diagnozy	42
5. Potrzeby lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców	44
6. Analiza SWOT	46
7. Definicja potrzeb w zakresie kierunków rozwoju szkół	48
8. Cele Planu	50
8.1 Cel strategiczny	50
8.2 Cele główne	50
8.3 Cele szczegółowe	52
9. Kierunki działań	53
10. Monitoring i ewaluacja	56
11. Oddziaływanie na środowisko planu oraz działań w nim przewidzianych	57
Spis tabel	63
Spis wykresów	63

1. Wstęp

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk w na lata 2018 -2023 stanowi ogólny program rozwoju oświaty ukierunkowany na wykorzystanie potencjału intelektualnego i materialnego szkół oraz innych zasobów, które mogą przyczynić się do optymalizacji szkolnictwa na terenie gminy.

Wśród licznych przedsięwzięć polityki społecznej państwa oświata pozostaje jednym z jej kluczowych zadań. Współczesna polityka oświatowa oznacza działania państwa w dziedzinie szkolnictwa i wychowania, realizowanie celów kształcenia oraz podstawy materialno-technicznej funkcjonowania przyjętego systemu oświatowego jak i zarządzanie instytucjami zajmującymi się tą dziedziną. Współczesna rzeczywistość wiąże również polską oświatę z zadaniami wynikającymi z pozostawania Polski w strukturach europejskich. Na systemach edukacyjnych wymusza to doskonalenie systemu edukacji w zakresie metod i treści nauczania i uczenia się. W efekcie tych procesów dostosowawczych i koniecznych zmian, systemy edukacji winny odpowiadać potrzebom rynku pracy i zmieniającym się wymaganiom społeczeństwa. Polski system oświatowy pozostaje więc w stanie ciągłej reformy. Ponadto szkoła jako żywy organizm zmienia się w sposób ciągły, każdego dnia, na wielu płaszczyznach związanych z bazą, kadrą i organizacją pracy. W świetle powyższych informacji zasadne pozostaje tworzenie wizji polityki oświatowej przez samorządy lokalne, zawierające opis i kierunki działań na rzecz optymalizacji i rozwoju tej dziedziny społecznej rzeczywistości.

Prowadzenie oświaty jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez gminę, jako jednostkę samorządu terytorialnego, a sama edukacja jest jednym z najważniejszych obszarów życia społecznego. Obowiązkowym zadaniem własnym gminy jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli i szkół podstawowych oraz gimnazjów. Gmina jako organ prowadzący ma obowiązek między innymi:

1. zapewnić właściwe warunki działalności edukacyjnej, wychowawczej i opiekuńczej placówek oświatowych;
2. wykonywać remonty oraz zadania inwestycyjne;
3. wyposażać placówki w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania i innych zadań strategicznych.
4. zapewnić obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną.

Celem Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018 -2023 jest wypracowanie głównych kierunków rozwoju oświaty

Dokument opiera się na następujących aktach prawnych:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o Samorządzie Gminnym
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203).
4. Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. z późniejszymi zmianami.
5. Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014 -2024.
6. Program Rewitalizacji Gminy Zagnańsk na lata 2016-2023

2. Odniesienie do dokumentów strategicznych

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest dokumentem który wpisuje się w cele dokumentów zarówno na szczeblu krajowym jak i europejskim. Dokument jest również spójny i wpisuje się w dokumenty wewnętrzne szkół znajdujących się na terenie Gminy Zagnańsk. Wzajemna komplementarność Kompleksowego Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk z innymi dokumentami strategicznymi lokalnymi regionalnym, krajowym oraz europejskim ma podnieść efektywność podejmowanych w jego ramach działań, a dodatkowo podnosi znacznie jego ogólną wartość oraz prawdopodobieństwo realizacji.

2. 1. Dokumenty europejskie

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest spójny z następującymi międzynarodowymi dokumentami strategicznymi:

Komunikat Komisji Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategiczne ramy europejskiej współpracy w zakresie edukacji i szkolenia – ET2020

Wymienione powyżej dokumenty zawierają wskazania dla krajowego systemu oświaty, który powinien uwzględniać cele i wyzwania rozwojowe przyjęte w Unii Europejskiej. Zakładają one m.in.:

- ułatwienie dostępu do edukacji wszystkim i na każdym etapie życia,
- dążenie do stałego podnoszenia kompetencji i kwalifikacji,
- cyfryzację oświaty,
- ułatwienie młodzieży wejścia na rynek pracy,
- zwiększenie mobilności młodzieży.

2.2. Dokumenty krajowe

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu krajowym. Do najważniejszych polskich dokumentów zawierających rekomendacje dotyczące kierunków rozwoju edukacji w skali kraju należą:

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

SRKL jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 wpisuje się i jest zgodny z celem głównym SRKL którym jest **rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia** oraz z celem szczegółowym nr 5

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

1. wzrost zatrudnienia;
2. wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
3. poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4. poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
5. **podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.**

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące kierunki interwencji:

- Poprawa dostępności i jakości wczesnej edukacji, w szczególności na terenach wiejskich oraz zorientowanie jej na wspieranie, a nie zastępowanie rodziców.
- Szersze otwarcie szkół na współpracę z rodzicami i otoczeniem społecznym, zapewnianie w szkołach zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego otoczenia. Rozwijanie dodatkowych zajęć edukacyjnych uzupełniających edukację szkolną, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz wspomagających rodziców w wychowaniu.
- Poprawa jakości kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz rozwój kreatywności i innowacyjności osób uczących się (indywidualizowanie i odschematyzowanie kształcenia w szkołach, placówkach oświatowych i uczelniach, ukierunkowanie kształcenia i szkolenia na zdobywanie kompetencji kluczowych i umiejętności współpracy).

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Definicja kapitału społecznego zawarta w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego określa go, jako wynikającą z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów. Stanowi to rekomendację dla edukacji, w której za szczególnie istotne uważa się:

- upowszechnianie na wszystkich poziomach metod nauczania promujących budowanie postaw współpracy, kreatywności i komunikacji,
- rozwój kompetencji obywatelskich, medialnych i kulturowych,
- edukację poza formalną i uczenie się przez całe życie.

Realizacja tych priorytetów jest możliwa dzięki kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji społecznych wśród uczniów i studentów oraz współpracy z instytucjami nauki, kultury i partnerami społecznymi.

2.3. Dokumenty regionalne

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu regionalnym.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Misją Strategii jest: pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. Konkretyzacja powyższej misji Strategii odbywa się na drodze realizacji następujących sześciu celów strategicznych:

1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.
2. Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.
3. **Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.**
4. Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.
5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.
6. Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest zgodny z celem strategicznym nr 3 cel szczegółowy 3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Dokument jest zgodny m.in. z Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i poza formalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

Cel szczegółowy 2: Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) na każdym etapie edukacji ogólnej, w tym podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, w kontekście potrzeb rynku pracy.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Dokument jest zgodny m.in. z Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

Cel szczegółowy 2: Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) na każdym etapie edukacji ogólnej, w tym podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, w kontekście potrzeb rynku pracy.

2.4. Dokumenty lokalne

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu lokalnym. Głównym dokumentem strategicznym gminy jest Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014 -2022.

Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014 -2024.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 wpisuje się CEL OPERACYJNY 1. KORZYSTNE WARUNKI DO KSZTAŁTOWANIA GOSPODARKI LOKALNEJ Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

- 1.1 Edukacja, rozwój umiejętności i kreatywności ludności gminy. Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy oraz zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej. Działanie to może zostać zrealizowane m. in. poprzez następujące projekty:
- Zajęcia edukacyjne z prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkołach podstawowych.
 - Zajęcia edukacyjne z prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe w gimnazjach.
 - Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
 - Kursy biznesowego języka obcego: angielskiego, niemieckiego oraz rosyjskiego.
 - Kursy podnoszące kompetencje mieszkańców dopasowane do bieżących potrzeb rynku.

Program Rewitalizacji Gminy Zagnańsk na lata 2016-2023

Plan jest zgodny z Cel strategiczny nr 1 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej i bezpieczeństwa mieszkańców gminy Zagnańsk. 1.2 Zapewnienie dostępności i wysokiego standardu infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców;

Cel strategiczny 3 Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizowanym. Cel szczegółowy 3.1 Wzrost kompetencji zasobów ludzkich poprzez edukację.

3. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Zagnańsk leży w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim, jej powierzchnia wynosi 12487 ha, co stanowi 5,6% powierzchni powiatu kieleckiego. Od północy sąsiaduje z gminami: Stąporków (powiat konecki), Bliżyn i Suchedniów (powiat skarżyski), od wschodu z gminą Łączna (powiat skarżyski), od południa z gminą Masłów (powiat kielecki), od południowego zachodu z gminą Miedziana Góra (powiat kielecki) i od zachodu z gminą Mniów (powiat kielecki). Sieć osadniczą gminy Zagnańsk stanowi 36 miejscowości podzielone na 17 sołectw: Bartków, Belno, Chrusty, Długojów, Gruszka, Janaszów, Jaworze, Kajetanów, Kaniów, Kołomań, Lekomin, Samsonów, Szałas, Tumlin, Umer, Zachelmie, Zagnańsk. Gmina zajmuje powierzchnię 12 487 ha. Zabudowa mieszkaniowa jest głównie zagrodowa oraz jednorodzinna, zabudowa wielorodzinna zlokalizowana jest tylko w Kajetanowie, przy zakładach pracy (Przedsiębiorstwo Robót Drogowych). Dominującym typem wsi w gminie jest ulicówka, gdzie zabudowa zlokalizowana jest po obu stronach ulic, dlatego główna miejscowość Zagnańsk nie posiada wyznaczonego urbanistycznie centralnego punktu, takiego jak rynek, czy plac.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego teren gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Małopolskiej, makroregionu Wyżyny Kieleckiej oraz mezoregionu Góry Świętokrzyskiej i Płaskowyżu Suchedniowskiego. Na obszarze gminy przeważają gleby słabe klasy V i VI klasy bonitacyjnej, które stanowią 75% powierzchni. Gleby średnie klasy IV a i IV b stanowią 24,5% obszaru, a gleby klasy III 0,5% ogółu gleb. Wpływa to na zatrudnienie mieszkańców gminy głównie w sektorze pozarolniczym. W województwie świętokrzyskim ochroną zostało objęte 755 972,0 ha — 64,6% powierzchni regionu (pierwsze miejsce w kraju). Obszar gminy Zagnańsk charakteryzuje się znacznie wyższym procentowym poziomem udziału powierzchni obszarów chronionych niż średnia w województwie. 99,6% gminy pokryte jest obszarami prawnie chronionymi. Pozostałe tereny zieleni, czyli lasy i cmentarze stanowią 0,06% powierzchni gminy. Wśród cennych walorów przyrodniczych gminy występuje 13 pomników przyrody. Wśród 7 drzew wpisanych do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, znajdują się 4 dęby, modrzew, buk i jesion. Największą atrakcją turystyczną na skalę ogólnokrajową stanowi jeden z dębów – Dąb „Bartek”, jest on symbolem gminy i jego wizerunek znajduje się w jej herbie. „Bartek” to najstarsze drzewo w województwie i jeden z najstarszych dębów w kraju. Liczy sobie wg źródeł od 600 do 1200 lat.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Zagnańsk na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu Kieleckiego

Źródło: <http://www.wmzw.plenerownia.com/page/38/Mapa>

Początki Zagnańska i pochodzenie nazwy sięgają XV wieku. Legendy podają, że nazwa osady Zagnańsk wywodzi się od... zagnania tu ludzi w rozległe ongiś lasy, aby tu karczowano drzewa a na wykarczowanej ziemi grunta urządzali i małą osadę utworzyli. Złodziei, rabusiów i zbójców świętokrzyskich zagnano do miejscowości zwanej z tej przyczyny Zagnańskiem, a dla umoralnienia ich obyczajów na wzgórzu Chełm zbudowano drewnianą odrzwiową kaplicę...". Kiedy Zagnańsk stał się już sporą osadą, biskup krakowski Andrzej Trzebicki w 1664r. erygował parafę Zagnańsk i zarządził budowę kościoła pod wezwaniem św. Rozalii i św. Marcina. W latach 1953-1957 kościół został rozbudowany. Przechowywana jest w nim chorągiew z okresu powstania styczniowego. W 1598 roku w Samsonowie wybudowano piec hutniczy i przyległe zakłady przerabiające żeliwo i stal. W XVII w. zespół zakładów hutniczych w kluczu samsonowskim pracował głównie dla potrzeb wojska. Jednak długi czas eksploatacji, trwający prawie dwa wieki, doprowadził do zniszczenia pieców hutniczych. Ze względu na tradycje hutnicze i produkcję zbrojeniową w 1818 roku z inicjatywy Stanisława Staszica rozpoczęto budowę nowego zakładu wielkopieczowego (Huta Józefa). W 1866 roku za udział w produkcji broni dla Powstania Styczniowego okupanci rosyjscy spalili zakład. Działania I Wojny Światowej dopełniły dzieła zniszczenia.

3.1 Dane demograficzne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach na dzień 31.12.2017r. gminę zamieszkiwało **13 023 osoby** i było to o **43 osoby więcej** niż w roku 2016. Większość populacji stanowią kobiety 50,5%, a 49,5% mężczyźni. Niepokojącym zjawiskiem jest występujący od kilku lat ujemny przyrost naturalny. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,2 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. 63,4% mieszkańców gminy Zagnańsk jest w wieku produkcyjnym, 16,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Poniższy tabela oraz wykres obrazują strukturę ludności Gminy Zagnańsk w latach 2014-2017.

Tabela 1 Struktura ludności gminy Zagnańsk w latach 2014-2017

Struktura ludności	2014	2015	2016	2017
Stan ludności ogółem	12 947	12 960	12 980	13 023
Kobiety	6 532	6 535	6 551	6 578
Mężczyźni	6 415	6 425	6 429	6 445
Urodzenia żywe ogółem	103	125	118	121
Zgony ogółem	145	147	128	122
Przyrost naturalny	-42	-22	-10	-1
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 643	1 651	1 663	1 704
Ludność w wieku produkcyjnym	8 929	8 873	8 809	8 702
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2 375	2 436	2 508	2 617

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach.

Gmina Zagnańsk ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -1. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,08 na 1000 mieszkańców gminy Zagnańsk. W 2017 roku urodziło się 121 dzieci, w tym 52,9% dziewczynek i 47,1% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,13 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2016 roku 49,5% zgonów w gminie Zagnańsk spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,6% zgonów w gminie Zagnańsk były nowotwory, a 4,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Zagnańsk w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach.

Wskaźnik obciążenia demograficznego

Analiza wskaźnika obciążenia demograficznego, tj. liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 59/64 roku życia) na 100 osób w wieku produkcyjnym, potwierdza tendencję stałego wzrostu ludności w wieku emerytalnym. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2014-2017.

Tabela 2: Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2014-2017

Gmina Zagnańsk	2014	2015	2016	2017
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,6	54,4	55,2	57,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	110,9	114,4	119,1	121,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	28,2	29,0	30,0	31,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Na koniec 2017 r. w Gminie Zagnańsk wskaźnik obciążenia demograficznego osiągnął wartość **31,7** i był niższy w porównaniu ze wskaźnikiem dla województwa, który wynosił **36,6**; Świadczy to o tym, że społeczeństwo Gminy Zagnańsk wolniej się starzeje.

3.2 Sytuacja gospodarcza

Tradycyjne funkcje obszaru gminy Zagnańsk oparte były na bogatych złożach surowców, jednak obecnie nie mają one istotnej funkcji gospodarczej. Eksploatowane jest tylko jedno złożo – piaskowca triasowego. Dotychczasowa działalność została ograniczona ze względu na ochronę środowiska, jednak pozostały po niej ślady w postaci nieplanowanych wyrobisk surowców. Z surowców obecnie eksploatowany jest piasek na lokalny rynek budownictwa drogowego w okolicach Kołomanii, Samsonowa, Umera, Jasiowa i Zachełmia. Są również inne zakłady bazujące na przemyśle surowcowym, takie jak kopalnia kwarcytu i dolomitu -

Wiśniówka czy zakłady kamieniarskie – Mardo w Kajetanowie.

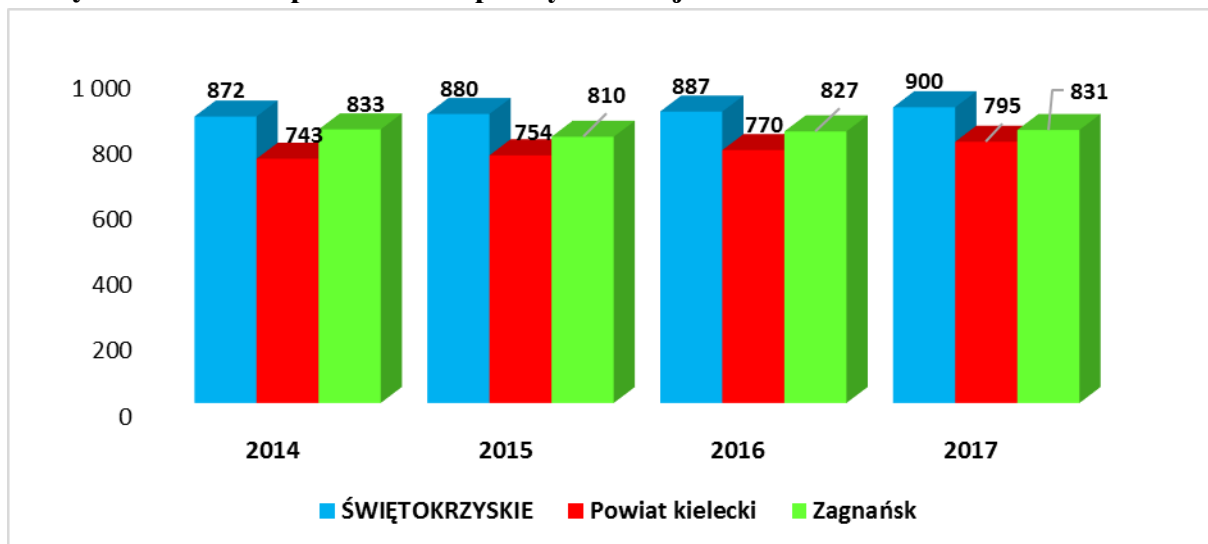
Obecnie najbardziej rozwinięta gałęzią przemysłu jest branża drzewna, również z długą tradycją sięgającą okresu międzywojennego. Oparta jest na tartakach (w Samsonowie, Zagnańsku, Wąsoszy, Tumlinie, Kołomani, Gruszcze), produkcji wyrobów drewnianych i opakowań (w Gruszcze) oraz zakładach stolarskich (w Gruszcze i Tumlinie). Kolejną rozwiniętą branżą jest przemysł spożywczy, który tworzą masarnia w Kaniowie, ubojnia drobiu w Zagnańsku i Kajetanowie, zakład produkujący wędliny w Lekominie, piekarnie (Zagnańsk, Tumlin, Samsonów, Wąsoszy) i wytwórnia wód gazowanych w Bartkowie, Samsonowie, Zagnańsku i Wąsoszy. Pomimo funkcjonowania na obszarze gminy dużych przedsiębiorstw na skalę regionalną głównym pracodawcą w gminie pozostaje sfera budżetowa.

W gminie Zagnańsk na 1000 mieszkańców pracuje 120 osób. 39,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 60,5% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Zagnańsk wynosiło w 2016 roku 12,2% (12,9% wśród kobiet i 11,7% wśród mężczyzn).

Aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zagnańsk pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 15,4% w przemyśle i budownictwie, a 9,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców dla gminy Zagnańsk jest niższa niż dla województwa oraz powiatu.

Wykres 2: Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców

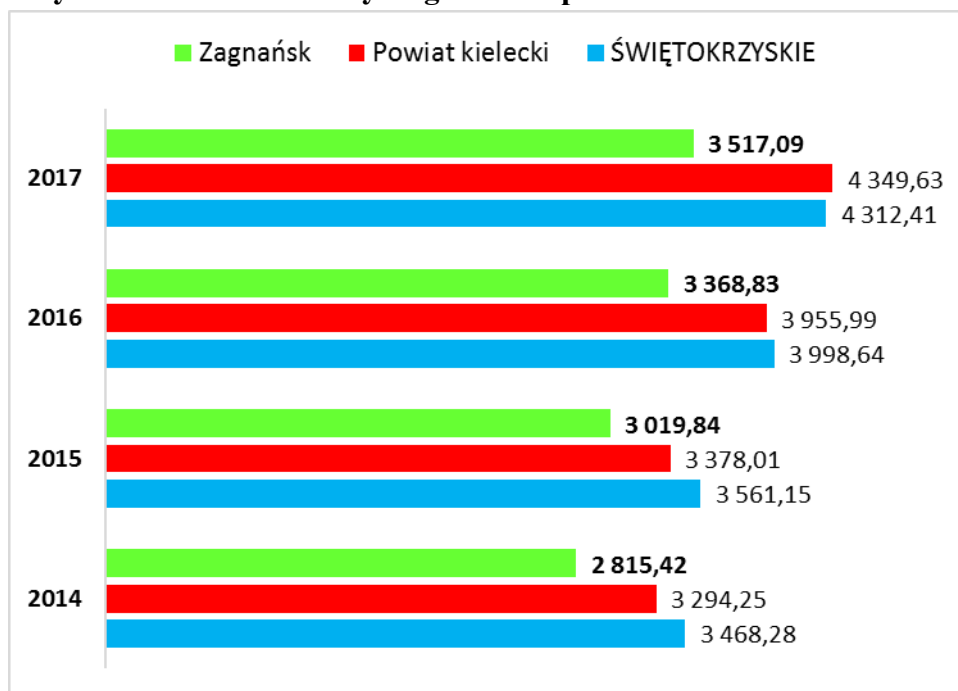

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach.

W ostatnich latach możemy zauważyć stopniowy wzrost dochodu na 1 mieszkańca, co obrazuje poniższy wykres. W roku 2017 wynosił on 3 517,09 zł.

Wykres 3: Dochód Gminy Zagnańsk w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Turystyka w Gminie

Zagnańsk ma długie tradycje obszarów letniskowych i rekreacyjnych dla mieszkańców Kielc, jednak obecnie znaczenie tej funkcji zmniejsza się. Najbardziej popularna na tym obszarze jest turystyka jednodniowa, związana z odwiedzaniem Dębu „Bartka”, wg. Danych Urzędu Gminy corocznie odwiedzany jest przez 10 000 turystów. Gmina posiada duży potencjał turystyczny, dzięki bogatym zasobom naturalnym oraz kulturowym. Jednak ma niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną oraz promocję, żeby go w pełni wykorzystać. Z będącym pomnikiem przyrody dębem „Bartkiem” związane są legendy, mówiące o tym, że bywali pod nim królowie: Bolesław Chrobry, Bolesław Krzywousty, Władysław Jagiełło, Jan III Sobieski i Stanisław August Poniatowski. Bardzo dobre warunki przyrodnicze, czyli duża ilość lasów oraz zbiorników wodnych wpływają na atrakcyjność gminy. Potencjalne koszty założenia gospodarstwa agroturystycznego nie są duże, ze względu na znaczny stopień niewykorzystania budynków gospodarczych. Atrakcje turystyczne oferowane przez gminę to: wyprawy rowerowe, konne i piesze, możliwość zbierania grzybów i jagód, ogniska, kuligi, przejazdy bryczką, bezpieczne place zabaw. Oprócz szeregu obiektów przyrodniczych i historycznych o znacznej wartości położenie blisko obszaru Gór Świętokrzyskich sprawia, że gmina stanowi dobrą bazę noclegową. Możliwy jest również rozwój sezonowej turystyki zimowej, jeżeli zbudowane zostaną trasy zjazdowe lub skocznie narciarskie

Najciekawsze miejsca

Dąb Bartek- Król Puszczy Świętokrzyskiej rośnie kilkanaście kilometrów na północ od Kielc – przy drodze Ćmińsk – Samsonów – Barcza, między trasami E 77 i Nr 74, przy drodze Nr 750.

- Ruiny huty „Józef” w Samsonowie
- Góra hełm
- Zbiornik wodny w Kaniowie i Umrze
- rezerwat Barcza
- Mural w Zagnańsku

Na terenie gminy funkcjonuje wiele miejsc noclegowych (agroturystyka, hotel, pokoje gościnne)

3.3 Infrastruktura techniczna i mieszkalnictwo

Wśród zasobów technicznych każdego samorządu wymienić można m.in. infrastrukturę drogową, wodociągową, sanitarną, gazową, zaopatrzenia w ciepło czy energię elektryczną. Łączna długość dróg przebiegających przez gminę wynosi blisko 112 km. Z tego, drogi gminne mają długość 21,09 km. Długość dróg powiatowych, należących do powiatu kieleckiego wynosi 72,75 km. Długość dróg wojewódzkich wynosi 12 km. Przez teren gminy przebiega odcinek trasy ekspresowej S-7. Jest to droga krajowa, która zgodnie z projektem połączy Gdańsk z Rabką Zdrój, będzie biegła przez następujące miasta: Gdańsk, Elbląg, Warszawę, Radom, Kielce, Kraków, Rabkę Zdrój. W pobliżu gminy znajduje się droga krajowa nr 74, łącząca Sulejów koło Piotrkowa Trybunalskiego, Kielce, Zamość z Zosinem, w którym znajduje się przejście graniczne z Ukrainą. Zagnańsk połączony jest z Kielcami za pomocą drogi powiatowej nr 0296 T. Drogi krajowe przebiegające przez gminę charakteryzują się wysokim poziomem średniej dobowej wielkości ruchu powyżej 10 tys. pojazdów na dobę.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 91,85% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 81,73% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 77,94% mieszkań posiada łazienkę, 75,55% korzysta z centralnego ogrzewania, a 48,53% z gazu sieciowego. Główne źródło zaopatrzenia ludności i przemysłu w wodę na terenie gminy Zagnańsk stanowią wody podziemne. Wykorzystywany jest do tego celu najzasobniejszy w wodę, triasowy poziom wodonośny. Wody tego poziomu charakteryzują się bardzo dobrą jakością, gdzie po prostym uzdatnieniu nadają się do picia. Łączna długość sieci wodociągowej na obszarze gminy Zagnańsk wynosiła na koniec 2016 roku 126,49 km. Do sieci przyłączonych było 3 911 budynków mieszkalnych, a na koniec 2015 roku 94,5% ogółu ludności gminy korzysta z instalacji wodociągowej. Dodatkowymi atutami sieci wodociągowej są jej nowoczesność i korzystanie wyłącznie ze źródeł głębinowych. Poza nielicznymi odcinkami sieć wodociągowa Zagnańska była budowana stosunkowo niedawno, przezco do odbiorców indywidualnych dostarczana jest woda wysokiej jakości. W rejonie Zagnańska zlokalizowane są ujęcia wody stanowiące jedno z głównych źródeł zaopatrzenia w wodę miasta Kielce. Eksploatacją systemów wodociągowych na terenie gminy Zagnańsk zajmują się Wodociągi Kieleckie, sp. z o.o.

Na terenie gminy Zagnańsk utworzono dwie aglomeracje:

- Zagnańsk obsługiwana przez oczyszczalnię w Bartkowie;
- Barcza obsługiwana przez oczyszczalnię w Barczy.

Zaopatrzenie terenu Gminy Zagnańsk w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Gmina leży w zasięgu działania Spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Zapotrzebowanie na energię zaspokajane jest za pośrednictwem krajowego systemu energetycznego (linia 110 kV). Istniejąca sieć elektroenergetyczna pokrywa w 100% potrzeby zasilania w energię elektryczną wszystkich odbiorców zlokalizowanych na terenie gminy. Układ zasilania spełnia swoje zadania i zaspokaja obecnie potrzeby mieszkańców

Gmina Zagnańsk zgazyfikowana jest w 90%. Najslabiej zgazyfikowane są obszary przylegające do Gminy Łączna. Istniejący system gazowniczy na terenie Gminy Zagnańsk zapewni w 100% obecne zapotrzebowanie na paliwo gazowe istniejących odbiorców.

Podstawowa charakterystyka Gminy Zagnańsk na tle województwa i powiatu kieleckiego pozwalająca ocenić iż jej potencjał społeczny i ekonomiczny przedstawia się następująco:

- Gmina zajmuje 11 miejsce wśród gmin powiatu kieleckiego pod względem ludności.
- Gmina notuje od kilku lat ujemny przyrost naturalny .
- Gmina zajmuje 9 miejsce w powiecie i 315 w województwie, jeśli chodzi dochód własny gminy na 1 mieszkańca
- Gmina zajmuje 8 pod względem skanalizowania, 14 pod względem zwodociągowania i 1 pod względem zgazyfikowania.
- Na terenie gminy jest dużo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON 6 miejsce w powiecie.
- Gmina jest miejscem atrakcyjnym turystycznie.

3.4 Negatywne zjawiska społeczne

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczą się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawi one są “same sobie” większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy szkolne.

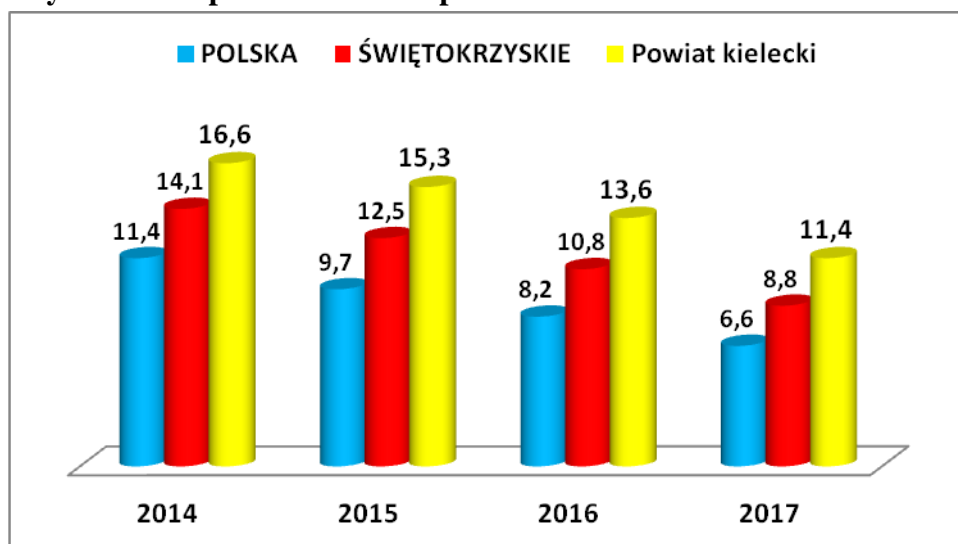
Analizując problemy społeczne wzięto pod uwagę przede wszystkim dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji.

Bezrobocie

Pojęcie „**bezrobotnego**” oznacza ogólnie osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na koniec 2017 r. wyniosła 11,4%. W ostatnich latach można zaobserwować stopniowy spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu.

Wykres 4: Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Według danych na dzień 31.12.2017 r. w PUP w Kielcach było zarejestrowanych 517 osób bezrobotnych z terenu Gminy Zagnańsk. Największy procent osób bezrobotnych stanowią mężczyźni (52,4%).

Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Zagnańsk w latach 2014-2017

Podział	2014	2015	2016	2017
Ogółem	753	732	557	517
Kobiety	345	336	271	246
Mężczyźni	408	396	286	271
do 25 roku życia	124	109	85	53
powyżej 50 roku życia	206	216	172	147
długotrwale bezrobotni	412	390	264	212

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

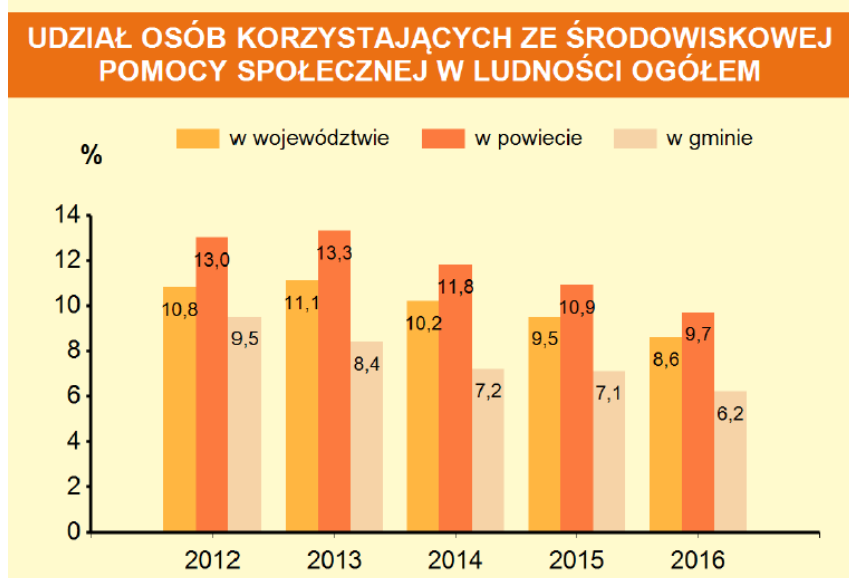
Pomoc Społeczna

Gmina Zagnańsk realizuje program dożywiania dzieci. Dzieci pochodzące z rodzin o trudnej sytuacji materialnej korzystają z posiłków finansowanych przez GOPS. Dożywianie prowadzone we wszystkich placówkach szkolnych na terenie Gminy Zagnańsk. Zgodnie z

danymi Urzędu Statystycznego w Kielcach w 2014 r. wydatki w gminie na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wynosiły 5 901,3 tys. zł, natomiast wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 194 tys. zł.

Wykres 5 Udział osób korzystających ze Środowiskowej Pomocy Społecznej

Źródło: *Vademecum Samorządowca 2017 Głównego Urzędu Statystycznego*

Przestępczość

W 2017 roku w gminie Zagnańsk stwierdzono szacunkowo **143** przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano **11,00** przestępstw. Jest to wartość **znacznie mniejsza od** wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz **znacznie mniejsza od** średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Zagnańsk wynosi **81,00%** i jest **porównywalny do** wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz **znacznie większy od** wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Zagnańsk najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - **7,31** (wykrywalność **76%**) oraz przeciwko mieniu - **3,00** (wykrywalność **49%**). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - **1,91** (**97%**), o charakterze gospodarczym - **1,27** (**78%**) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - **0,43** (**91%**).

3.5 Instytucje kultury na terenie Gminy

Biblioteka Publiczna w Samsonowie

Biblioteka została założona w 1947 roku. Od 1997 roku do 2016 r. mieściła się w budynku Zespołu Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Samsonowie. Od 4 stycznia 2016 r. funkcjonuje w nowej siedzibie - Samsonów 6. Budynek wyremontowano i wyposażono w ramach Programu Wieloletniego Kultura + Priorytet „Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek”, zadanie współfinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Czytelnicy mają do dyspozycji wypożyczalnię książek

z wolnym dostępem do półek, kąciaka dla dzieci, czytelnię prasy i księgozbioru podręcznego, pracownię komputerową z 8 stanowiskami z bezpłatnym dostępem do Internetu i wi-fi na terenie całego budynku. Biblioteka posiada zbiory liczące **41991** woluminów (stan na 31 grudnia 2016 r.) w tym **540** audiobooków. Książnica posiada bogaty księgozbiór regionalny oraz bieżące i archiwalne numery „Gazety Zagnańskiej”.

Nowoczesny budynek, zaprojektowany z myślą o bibliotece, w którym obecnie funkcjonuje placówka został doceniony w Plebiscycie Budowa Roku w kategorii Budowa przyjazna mieszkańcom. Na parterze znajduje się przestronna wypożyczalnia z wolnym dostępem do półek oraz czytelnia czasopism z tarasem, na którym w pogodne dni chętnie odpoczywają nasi goście. Na piętrze rozlokowano salę zabaw dla dzieci i pracownię multimedialną. Do tej pory Biblioteka zajmowała trzy małe pomieszczenia w piwnicy miejscowej szkoły, co znacznie ograniczało możliwość działania. Jak się okazało zmiana lokalu miała znaczący wpływ na rozwój czytelnictwa w gminie. W 2016 r. bibliotekę (wraz z filiami) odwiedziło **17040** czytelników, którzy wypożyczyli **34343** książki i **537** audiobooków, skorzystali z 3818 zbiorów w czytelni, udzielono im 2348 informacji bibliograficznych i rzeczowych. W imprezach organizowanych przez bibliotekę wzięło udział **3869** osób, a z czytelni internetowej skorzystało 539 osób. Odbywają się tutaj cykliczne zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych rozwijające umiejętności, kreatywność i wiedzę. Fantastyczne imprezy, koncerty, spotkania autorskie, wystawy przyciągają rzesze użytkowników i sprawiają, że Gminna Biblioteka Publiczna przyczynia się do rozwoju kulturalnego lokalnego środowiska i integracji mieszkańców.

W ramach GBP działają filie w Zagnańsku i Szalasie.

Filia biblioteczna w Szalasie mieści się w budynku Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Szalasie, zajmuje pomieszczenie o powierzchni 40 m².

Filia biblioteczna w Zagnańsku mieści się przy ulicy Spacerowej 8B, zajmuje lokal o powierzchni 115m² składający się z czytelni (dysponującej 6 miejscami dla korzystających z prasy i księgozbioru podręcznego), magazynu, pokoju opracowań oraz socjalnego. Od 18 kwietnia 2008 roku w filia dysponuje również trzema stanowiskami komputerowymi z bezpłatnym dostępem do Internetu dla wszystkich użytkowników biblioteki w godzinach jej pracy.

Dom Kultury Jaworze

Na terenie gminy funkcjonuje Dom Kultury Jaworze. W świetlicy środowiskowej odbywają się zajęcia muzyczne, informatyczne, kreatywne, kosmetyczne, z autoprezentacji oraz z języka angielskiego. Swoją działalność prowadzą tu: Klub Seniora, Chór Con Passione oraz Zespół Ludowy „Jaworzanki”. W Domu Kultury mają miejsce tematyczne imprezy kulturowe, takie jak np. wystawa obrazów Małgorzaty Salwy, konkursy fotograficzne, wstępy muzyczne lub wieczorki poetyckie. Pośród imprez organizowanych cyklicznie można wskazać:

- Wieczór Kolęd i Pastorałek „Na ludową nutę”

- Kobieta Wenus
- Warsztaty dla młodzieży „Ja czyli kto?”
- Wakacje z kulturą
- Giełda staroci

Chór Con Passione pod batutą Michała Kopcia powstał w marcu 2010r. Należy do niego 30 osób, których pasją jest śpiewanie. Chórzyści wywodzą się z chóru parafialnego działającego przy kościele św. Józefa Oblubieńca NMP w Zagnańsku oraz z chóru z parafii św. Rozalii i św. Marcina w Zagnańsku. Inspiracją do powstania gminnego chóru był Przegląd Kolęd i Pastorałek, który od lat odbywa się w kościele św. Józefa Oblubieńca NMP w Zagnańsku, wtedy władze gminy zdecydowały, że powstanie chór, który będzie reprezentował gminę i będzie jej wizytówką. Repertuar zagnańskiego Con Passione jest dość szeroki: od muzyki religijnej, poprzez patriotyczną, aż po rozrywkową. Chór wykonuje dzieła takich kompozytorów, jak.: Stanisław Moniuszko, Mieczysław Sołtys, Franciszek Ryling, Franciszek Schubert i innych. Utwory wykonywane są a'capella i przy akompaniamencie instrumentalnym. Chórzyści do tej pory uświetnili patriotyczne Msze św. m.in. w Zagnańsku i Siodłach, oraz imprezy rozrywkowe, m.in. Dni Zagnańska. Ważnym wydarzeniem w życiu chóru był koncert w Muzeum Historii Kielc. Celem działalności chóru Con Passione jest promocja gminy Zagnańsk oraz podnoszenie kultury muzycznej w świadomości jej mieszkańców. Panuje w nim przyjazna i rodzinna atmosfera.

Dostęp do infrastruktury sportowej

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji

Ośrodek został powołany jako jednostka organizacyjna Urzędu Gminy w Zagnańsku Uchwałą Nr 60/2004 z dnia 23 września 2004 r. Do 2013 roku był Gminnym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji, obecnie jego działania ukierunkowane są na aktywne spędzanie czasu wolnego: sport i rekreację. Działania kulturalne przejęła Gminna Biblioteka Publiczna. Od momentu powstania mieści się on w Zagnańsku przy ul. Turystycznej 59 B czyli w hali sportowej, której jest administratorem. Obiekty należące do GOSiR to także kort tenisowy oraz świetlica Jaworze wraz z boiskiem sportowym i placem zabaw. GOSiR od 2004 r. organizuje zajęcia dla dzieci i dorosłych, sportowe wydarzenia plenerowe, turnieje i zawody halowe, imprezy rekreacyjne i rozrywkowe a także tematyczne spotkania szkoleniowe (do dyspozycji sala cardio, siłownia, fitness, zajęcia z instruktorem (trening funkcjonalny, zdrowy kręgosłup, senior, wzmacnianie, zumba, cardio, tenis ziemny lub stołowy).

Boiska: w hali sportowej GOSiR znajdują się pełnowymiarowe boiska do halowej piłki nożnej, piłki siatkowej, piłki ręcznej, koszykówki oraz badmintonu. Ze względu na wielkość obiektu istnieje możliwość rozgrywania 3 spotkań w tym samym czasie poprzez podział płyty boiska kurtynami na 3 osobne boiska. Do badmintonu jest 6 boisk. Na widowni znajduje się 240 miejsc siedzących. Parkiet był remontowany na przełomie 2015/2016 r.

Siłownia mieści się na parterze w pom. Nr 11 o wielkości 55 metrów kwadratowych. Jej zaplecze stanowi szatnia, toaleta i prysznic. Jednocześnie w warunkach komfortowych może z niej korzystać 8 osób. Do dyspozycji jest 8 stanowiskowy atlas oraz urządzenia

jednostanowiskowe ze sztangami i hantlami o różnej wadze i wielkości pozwalające trenować wszystkie grupy mięśni (siłownia jednostanowiskowa do ćwiczeń obręczy barkowej, wyciąg pionowy, suwnica, drążek gimnastyczny, step, sztanga olimpijska, sztanga łamana i prosta, hantelki regulowane). Wyposażona jest w sprzęt grający.

Cardio jest usytuowana na I piętrze w pom. Nr 28 o wielkości 55 metrów kwadratowych. Jednocześnie może z niej korzystać 10 osób. Wyposażenie stanowią: ergonometr - rower poziomy (1 stanowisko), elektryczna bieżnia treningowa (4 stanowiska), rower stacjonarny spinningowy (2 stanowiska), orbitrek (3 stanowiska), wioślarz (3 stanowiska). Znajduje się tam również nowoczesny/płaski telewizor oraz miniwieża i wentylatory chłodzące powietrze. Sprzęt zakupiony na przełomie 2015/2016 r.

Salka Fitness do ćwiczeń indywidualnych usytuowana na I piętrze w pomieszczeniu Nr 23, gdzie korzystać można z następujących urządzeń: orbitrek (2 stanowiska), bieżnia, wioślarz, rower stacjonarny, przyrząd do ćwiczeń przywodzicieli ud, siłownia wielofunkcyjna, piłka bosu, piłka fitness, skakanka, przyrząd do ćwiczeń mięśni brzucha, podpórka do ćwiczeń rąk, hantelki, masażer/platforma wibracyjna. Sala fitness mieszcząca się na piętrze w pom. Nr 20 z oknami dachowymi, gdzie odbywają się zajęcia z instruktorem. Podczas ćwiczeń wykorzystywane są znajdujące się tam: stopy, duże piłki fitness, małe piłki owalne, maty, bosu z gumami do ćwiczeń oraz hantle (0,5 kg, 1 kg, 1,5 kg, 2 kg). Istnieje możliwość wynajęcia salki na zajęcia indywidualne. Ćwiczenia odbywają się w grupach max. 20 osobowych.

Kort tenisowy ma wymiary 17 x 35 metrów, nawierzchnię sztuczną trawiastą. Wyposażony w stolik, dwa krzeselka na których można pozostawić swoje rzeczy. GOSiR wypożycza rakietki dla dorosłych i dzieci oraz piłeczki. Dysponuje również wyrzutnią piłek tenisowych. Kort czynny jest od wiosny do jesieni w godzinach otwarcia hali. Posiada sztuczne oświetlenie.

Na terenie gminy funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych. Głównymi obszarami aktywności są ochrona zdrowia i życia, kultura fizyczna i sport, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, pomoc społeczna, edukacja, ekologia. Wykaz NGO z terenu gminy prezentuje tabela:

Tabela 4 Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Adres korespondencyjny
1.	Spektrum Możliwości	ul. Spokojna 11, 25 – 085 Miedziana Góra
2.	Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej	Samsonów 33, 26 – 050 - Zagnańsk
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Tęcza” Zagnańsk	GOKSiR, ul. Turystyczna 59 b, 26 – 050 - Zagnańsk
4.	LZS „Lubrzanka”	Kajetanów 113, 26 – 050 - Zagnańsk
5.	Klub sportowy SAMSON	Samsonów 24 b, 26 – 050 - Zagnańsk

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023

6.	Sparta Zagnańsk	GOKSiR, ul. Turystyczna 59 b, 26 – 050 Zagnańsk
7.	LKS Skała Tumlin	Tumlin – Zacisze 15, 26 – 050 - Zagnańsk
8.	Koło Wędkarskie „Bartek” w Zagnańsku	GOKSIR, ul. Turystyczna 59 b, 26 – 050 Zagnańsk
9.	Zagnańskie Stowarzyszenie Rowerowe „Pod Bartkiem”	Tumlin – Osowa 57 a, 26 – 050 Zagnańsk
10.	Stowarzyszenie „Razem dla wszystkich”	Szałas 84 a, 26 – 050 - Zagnańsk
11.	Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy”	ul. Kościelna 2a, 26 – 085 - Miedziana Góra
12.	Bartkowe Bractwo	Belno 2, 26 – 050 - Zagnańsk
13.	Towarzystwo Aktywnych Kobiet/ Kobiety z Klasą/ Teatr „SZO”	
14.	Fundacja EUROPOMOST	Bartków 68, 26-050 Zagnańsk
15.	Stowarzyszenie Wsi Kołomań i Umer „NASZA SZKOŁA”	Umer 76, 26 – 050 - Zagnańsk
16.	Stowarzyszenie w Krainie Tetrapoda	Zachełmie 1, 26 – 050 - Zagnańsk
17.	Stowarzyszenie na Rzecz Wychowania i Rozwoju „Knieja”	ul. Spacerowa 4, (Zespół Szkół Leśnych), 26 – 050 - Zagnańsk
18.	Stowarzyszenie SZAŁAS 2012	Szałas 59 a, 26 – 050 - Zagnańsk
19.	Stowarzyszenie Nowych Możliwości	Umer 10 a, 26 – 050 - Zagnańsk
20.	Stowarzyszenie „Braterskie serca”	Belno 143, 26 – 050 - Zagnańsk
21.	Świątokrzyskie Towarzystwo Regionalne	ul. Gajowa 15, 26 -50 - Zagnańsk
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zagnańsku	Chrusty 42, 26 -050 - Zagnańsk
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Samsonowie	Samsonów 31, 26 – 050 - Zagnańsk
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zabłociu	Zabłocie 71, 26 – 050 - Zagnańsk
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Szałasie	Szałas 95 B, 26 – 050 - Zagnańsk

Źródło: dane Gminy Zagnańsk

Wnioski:

1. Corocznie wzrasta liczba mieszkańców w gminie.
2. Od kilku lat notuje się ujemny przyrost naturalny.
3. Corocznie spada liczba osób w wieku produkcyjnym.
4. Społeczeństwo gminy Zagnańsk wolniej się starzeje.
5. Na terenie gminy jest dużo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.
6. Gmina jest miejscem atrakcyjnym turystycznie.
7. Bezrobocie w gminie corocznie spada.
8. Gmina posiada prężnie działającą sieć bibliotek
9. Gmina posiada bogatą ofertę sportową.

4. Edukacja na terenie gminy

W świecie, w którym żyjemy coraz częściej napotykamy na poglądy głoszące iż nauka to potęga. Ciągłe słyszymy, że bez niej nie dokonałoby się w życiu zbyt wiele, a wiele wynalazków nigdy nie zostałoby wynalezionych. Dzięki nauce możemy się przyczynić do rozwoju naszej cywilizacji. Bardzo popularny stał się Internet, który jest źródłem informacji na różnorodne tematy oraz coraz popularniejszym środkiem porozumiewania się. Poprzez naukę komunikacja stała się dużo tańsza, łatwiejsza i szybsza. To właśnie informacja stała się ważnym czynnikiem determinującym rozwój wielu dziedzin życia. Wpływ, jaki na system funkcjonowania społeczeństwa XX/XXI wieku wywiera rozwój sposobów gromadzenia, przetwarzania i wymiany informacji, powodują, że coraz częściej współczesne społeczeństwo nazywane jest społeczeństwem informacyjnym. Ze względu na gwałtowny i stały postęp naukowo-techniczny, objawiający się nowymi produktami i usługami, a także nowymi metodami i organizacją pracy, a w konsekwencji coraz to nowymi wymaganiami co do pracowników, w społeczeństwie informacyjnym konieczne będzie uczenie się przez całe życie, a nie głównie w młodości. Uważa się, że co 5-10 lat konieczna będzie zmiana zawodu, a nie tylko miejsca pracy, a do tego nowego zawodu trzeba będzie być profesjonalnie przygotowanym, aby znaleźć zatrudnienie na konkurencyjnym rynku pracy. System obecny – 20 lat nauki (do osiągnięcia wykształcenia wyższego) i 40 lat pracy – odejdzie do historii.

Rys historyczny

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku

1820 – 1822 r. Funkcjonuje szkoła elementarna, nauczycielem jest Franciszek Michniewski.

1898 r. Ks. A. Czarkowski rozbudowuje organistówkę, w której działa szkółka parafialna.

1913 r. Kalikst Rytel zakłada szkołę ludową w oparciu o zezwolenie od gubernatora kieleckiego na prowadzenie teatru ludowego. Szkoła działa do 1918 roku.

1918 r. Oficjalnie zostaje otwarta Szkoła Powszechna w Zagnańsku – Chrustach. Pierwszym kierownikiem jest Kalikst Rytel. Drugim nauczycielem w Zagnańsku jest Jan Twora.

1919 r. Od 1 października swoją pracę nauczycielską rozpoczyna w Zagnańsku Władysław Boszczyk, który pełni funkcję kierownika szkoły do 1946 roku. W Zagnańsku – Chrustach, Ściegnach i Zachełmiu również działają szkoły jednoklasowe, 1922 r. Szkoły z Chrustów i Ściegien zostają połączone. Zajęcia lekcyjne odbywają się w prywatnym domu rodziny Wójcickich (Chrusty).

1931 r. Szkoła zostaje przeniesiona do pierwszego murowanego budynku w Chrustach, którego właścicielem jest Józef Król. 933 r. Powstaje Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych w Zagnańsku. Plany związane z budową nowej szkoły przerywa wybuch II wojny światowej. 6 maja 1934 r. Odbywa się uroczystość nadania i poświęcenia sztandaru szkoły.

1937 r. Szkoła w Chrustach zostaje przemianowana na publiczną szkołę powszechną III stopnia. W okresie II Rzeczypospolitej był to najwyższy typ szkoły powszechnej. 1940 – 1945 r. Z inicjatywy ks. Jana Kurczaba, miejscowej inteligencji oraz przesiedlonej z poznańskiego na terenie Zagnańska prowadzone są zajęcia na tajnych kompletach. 3 maja 1990 r. Pani dyrektor Janina Pajdo przekazuje społeczności szkolnej sztandar z 1934 roku, który był ukrywany od czasów II wojny światowej. 1994 r. Oddanie pierwszej części budynku nowej

szkoły nowej szkoły. 9 listopada 1996 r. Nadanie szkole imienia Nauczycieli Tajnego Nauczania oraz poświęcenie tablicy upamiętniającej pedagogów pracujących na terenie Zagnańska w okresie okupacji hitlerowskiej. 9 listopada 1999 r. Poświęcenie i przekazanie społeczności szkolnej nowego sztandaru.

Zespół Szkoły Podstawowej nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku

W styczniu 1921 otwarto szkołę w Kaniowie. 1945 r. Przeniesienie szkoły w Bartkowie z domu państwa Brachów do willi państwa Rutczyńskich. 1945 r. Wznowienie działalności szkoły w Kaniowie, gdzie funkcjonowały cztery klasy, a uczyło się 115 uczniów. 1958 r. Na sesji Gromadzkiej rady Narodowej w Zagnańsku rozpatrywana jest sprawa budowy „tysiąclatki”. 1959 r. Lasy Państwowe przekazują 1 ha gruntu leśnego z przeznaczeniem pod budowę budynku szkolnego. Przewodniczącym Komitetu Budowy Szkoły zostaje Bronisław Sułek. 25.11.1961r. Położenie kamienia węgielnego pod budowę nowej szkoły przy ul. Spacerowej. 18.06.1964 r. Ostatnia klasyfikacja w Szkole Podstawowej w Kaniowie . b1. 09.1964r. Ukończenie budowy Szkoły Pomnika 1000-lecia im. Pułkownika Ignacego Robb-Narbutta w Zagnańsku przy ul. Spacerowej. Kierownikiem nowej szkoły zostaje Stanisław Kubicki. 10/11. 1964 r. Uczniowie ze szkół w Kaniowie i Bartkowie rozpoczynają naukę w nowej szkole. 1.09.1971r. Szkoła Podstawowa nr 2 w Zagnańsku przenosi się do nowego budynku przy ul. Turystycznej 59 w Zagnańsku. 1973 r. Decyzją Ministerstwa Oświaty i Wychowania przemianowano szkołę w Zbiorczą Szkołę Gminną w Zagnańsku. Dyrektorem placówki nadal jest Stanisław Kubicki. 1984r. Inspektor Oświaty i Wychowania w Zagnańsku tworzy ośmioklasową Publiczną Szkołę Podstawową. Do obwodu szkoły należą wówczas miejscowości: Zagnańsk, Kaniów, Bartków, Borowa Góra, Goleniawy, Wąsosza, Długojów, Zachełmie. 1999 r. Powstaje Zespół Szkoły Podstawowej nr 2 i Gimnazjum w Zagnańsku. 2004 r. Do zespołu dołączyło przedszkole, powstaje Zespół Szkoły Podstawowej nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku. 2005 r. 12.07.2007 r. Rada Gminy przyjmuje „Uchwałę o nadaniu imienia Stanisława Staszica” Zespołowi Szkoły Podstawowej nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku. 5.08.2008 r. Uroczystość nadania szkole imienia Stanisława Staszica , poświęcenie nowego sztandaru szkoły. 1.06.2011 r. Uroczyste otwarcie nowego przedszkola oraz łącznika z halą sportową. 19.12.2011r. Uroczystości jubileuszowe zagnańskiej „Dwójki”. Odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej pierwszemu dyrektorowi szkoły – Stanisławowi Kubickiemu.

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkole im. Jana Pawła II w Samsonowie

W 1856 roku, Polska znajdowała się pod zaborami a Samsonów jak cała Kielecczyzna należała do zaboru rosyjskiego. Funkcjonowała tu huta zatrudniająca wielu pracowników. To wśród nich pojawia się potrzeba a potem konkretny pomysł utworzenia szkoły elementarnej. Okoliczni mieszkańcy wystosowali kilka pism do władz carskich oraz Naczelnika Zakładów Górniczych z prośbą o zorganizowanie oświaty w ich miejscu zamieszkania, zadeklarowali również dobrowolne wpłaty na utrzymanie szkoły. Wkrótce wybuchło powstanie styczniowe, nauczyciel Roman Lisowski "za sprawy polityczne" został zesłany na Syberię. Budynek szkoły zajęli żołnierze rosyjscy, niszcząc książki i sprzęt szkolny. Niedługo potem szkoła powróciła do życia, nauczanie odbywało się jednak w języku rosyjskim. W listopadzie 1918

roku Polska odzyskała niepodległość. 7 lutego 1919r. ogłoszony został "Dekret o obowiązku szkolnym", wprowadzając na obszarze zaboru rosyjskiego, obowiązkową 7 - letnią naukę wszystkich dzieci w bezpłatnej szkole powszechnej. w reakcji na pismo, z inicjatywy ówczesnego sekretarza gminy - Jana Ksenia i wójta - Jana Dulęby reaktywowano Publiczną Szkołę w Samsonowie. Początkowo była to jednoklasowa placówka z jednym nauczycielem kształcącym analfabetów. Po 4 latach 126 uczniów, było edukowanych w dwóch klasach przez 2 - óch nauczycieli. Nauka odbywała się w godzinach 8 - 13. Szkoła nie posiadała żadnego podwórka, a zabawy i gimnastyka, odbywały się nad stawem, w miejscu zarośniętym drzewami, o kilkadziesiąt kroków od budynku szkolnego. W 1928r. do szkoły dołączono klasy z Kołomanii i Janaszowa, powiększyła się jednocześnie liczba pedagogów, zaczęły działać; biblioteka i sklepik. Ciągłą bolączką były kwestie lokalowe. W kronice szkolnej pod datą 3.IX.1929r. zanotowano; "W dwóch salach wynajętych u Frydrycha Stanisława uczą się w pierwszej zmianie oddziały II i III, a w drugiej zmianie oddział I. Oddziały IV i V uczą się wspólnie, w sali wynajętej u Mikołaja Chyba, gdzie mieści się również kancelaria szkolna". Problem ten próbowano zlikwidować. W 1933r., w dniu Święta Niepodległości dokonano nawet symbolicznego kopania rowów pod fundament przyszłego budynku szkoły - projekt tej ostatecznie jednak spęłzył na niczym. 1 września 1939r. wybuchająca II wojna światowa, zakończyła oficjalne funkcjonowanie szkoły. Wiadomo jednak, że w prywatnych mieszkaniach w Samsonowie, jak i w Janaszowie prowadzone było tajne nauczanie. Na komplety uczęszczała znaczna ilość uczniów, co potwierdzają wpisy w tzw. Księgach Ocen. Wśród najczęściej wymienianych konspiracyjnych nauczycieli była pani Zdzisława Gorzycka. 11 lutego 1945r. po zakończeniu wojny, w kronice gminnej zapisano: "Zebranie Gminnej Rady Narodowej w Samsonowie uchwaliło - natychmiast uruchomić szkoły we wszystkich gromadach". Szkoła zaczyna na nowo funkcjonować. Ciągłe dotkliwy był problem braku odpowiedniego lokum. Koniec tych kłopotów nastąpił dopiero 1 sierpnia 1997r., kiedy uroczyste do użytku został oddany obecny budynek szkoły. 1 września 1999r. w związku z reformą szkolnictwa , obok Szkoły Podstawowej zaczyna funkcjonować Publiczne Gimnazjum. 13 czerwca 2006r. w 150 rocznicę istnienia, szkoła otrzymała patrona - ojca św. Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie

Z relacji pierwszych jej uczniów wiadomo, że szkoła w miejscowości Kajetanów funkcjonowała prawdopodobnie od 1927 r. przez ok. 10 lat, w prywatnym domu Franciszka Kundery. W 1937 r. otwarto trzyletnią szkołę. Po rozpoczęciu okupacji w 1939 r. szkoła niestety spłonęła. Jeszcze w tym samym roku zorganizowano kolejną, w wynajętym u pani Bronisławy Kułak budynku. Zmiana nastąpiła w 1945 r., kiedy wybudowano szkołę w Wiśniówce, do której uczęszczały dzieci z Kajetanowa i Zabłocia. Problemem stała się jednak znaczna odległość do nowej placówki. Mieszkańcy postanowili wznieść budynek szkolny na dogodniejszym dla nich terenie. Z relacji starszych wiekiem ludzi wynika, że projekt budowy powstał już przed rokiem 1939. Pod koniec lat pięćdziesiątych rozpoczęto budowę. Pierwsze prace przy wykopach pod fundamenty wykonywali w czynie społecznym mieszkańcy Kajetanowa, Zabłocia i Gruszki. Fundusze na zakup materiałów uzyskiwano z kwest i składek organizowanych podczas zabaw tanecznych połączonych z loteriami

fantowymi, płatnych przedstawień wystawianych w pobliskich miejscowościach, z funduszy gminnych i Wydziału Oświaty w Kielcach. Powstał Komitet Budowy Szkoły. Budynek szkolny został udostępniony uczniom i nauczycielom w roku szkolnym 1962/63. 1962 r. W szkole zaczęły działać pierwsze organizacje uczniowskie: ZHP, Samorząd Szkolny, PCK, Szkolne Koło Budowy Szkół, Koło Odbudowy Kraju i Stolicy. Nie zapomniano również o tworzeniu biblioteki szkolnej. W roku szk.1966/67 Szkoła otrzymała „wytyczne władz oświatowych w sprawie realizacji programu nauczania w związku z ósmą klasą”. Zaplanowano też jej rozbudowę o szatnię i 3 sale lekcyjne. Uroczyste otwarcie dobudowanych sal lekcyjnych z udziałem przedstawicieli ZNP i Wydziału Oświaty nastąpiło w roku szkolnym 1969/70. Dzięki uporowi i wytrwałości ówczesnego kierownika szkoły powstało asfaltowe boisko do piłki ręcznej. W szkole istniała filia klubu sportowego „SKALNIK”. Działał również Szkolny Klub Sportowy, który odnosił znaczące sukcesy na terenie gminy, powiatu i województwa. Bolesnym wspomnieniem z tych czasów pozostaje dzień 13 grudnia 1981 r., kiedy w naszym kraju został wprowadzony stan wojenny. W roku szk. 1989/90 funkcję dyrektora szkoły objął mgr Stanisław Wójcik, dzięki staraniom, którego w 1993 r. oddano do użytku dobudowaną część szkoły razem z kuchnią, świetlicą oraz salą dla klasy zerowej, bibliotekę, sanitariaty i kotłownię. Rok szkolny 1999/2000 przyniósł zmiany w systemie szkolnictwa. Zostały wprowadzone gimnazja. Od tej pory nazwa oficjalna placówki brzmi: Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kajetanowie. Bardzo szybko podjęto także starania o uruchomienie pracowni komputerowej.

4.1 Opis i diagnoza stanu istniejącego

Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonuje 5 szkół.

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku
2. Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku
3. Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie
4. Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie
5. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie

Na terenie Gminy funkcjonuje jedna niepubliczna szkoła: Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Szafasie, oraz 3 niepubliczne przedszkola prowadzone przez stowarzyszenia (2) i organizację wyznaniową (1)

Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonuje Zespół Szkół Leśnych

Tabela 5: Wykaz szkół /przedszkoli na terenie Gminy Zagnańsk

l.p.	Placówka	Adres siedziby oraz e-mail
1	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku	Chrusty 60 tel.: (41) 311-30-03 e-mail: spnr1wzagnansku@wp.pl
2	Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	Turystyczna 59 tel./fax: (41) 311-32-75 e-mail: gimzag@wp.pl
3	Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie	Samsonów 24 tel./fax: (41) 300-34-07 e-mail: informatyka10@poczta.onet.p
4	Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	Tumlin Węgle, ul. Grodowa 2 tel./fax: (41) 300 34 14 e-mail: szkoła@szkolatumlin.pl
5	Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie	Zabłocie 1 tel./fax (41) 301-15-13 e-mail: spkaj@o2.pl, gimkaj@o2.pl

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zagnańsk

4.2 Uczniowie

Łącznie do wszystkich przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę Zagnańsk w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało **1 300 dzieci i młodzieży**. W roku szkolnym 2017/2018 wynika iż liczba uczniów wzrosła o **12 osób** i wynosi 1 312. W ostatnich latach możemy zaobserwować wahania liczby dzieci uczęszczających do placówek na terenie gminy. Poniższa tabela oraz wykres przedstawiają liczbę uczniów uczęszczającą do poszczególnych placówek na terenie Gminy Zagnańsk.

Tabela 6: Liczba uczniów/dzieci w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Zagnańsk

Placówka	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku	88	92	91	91	101
Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie	131	135	118	92	112
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie	262	253	258	257	245
Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	491	486	531	511	505
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	346	322	349	349	349
RAZEM	1 318	1 288	1 347	1 300	1 312

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zagnańsk

Wykres 6: Liczba dzieci i uczniów w placówkach prowadzonych przez Gminę Zagnańsk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zagnańsk

Analizując powyższy wykres oraz tabelę należy stwierdzić iż w okresie 5 lat nastąpił nieznaczny spadek liczby uczniów/dzieci uczęszczających do placówek na terenie gminy.

Wsparcie ucznia zdolnego oraz z deficytami

Wspieranie uczniów z trudnościami w nauce oraz uczniów zdolnych jest istotnym elementem kształcenia w szkołach z terenu Gminy Zagnańsk. Uczniowie z trudnościami edukacyjnymi z terenu gminy są wspierani m.in. poprzez pomoc psychologiczno-pedagogiczną polegającą na:

- diagnozowaniu środowiska ucznia,
- rozpoznawaniu potencjalnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwieniu ich zaspokojenia,

- rozpoznawaniu trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych.

Dzieci i młodzież z terenu gminy posiadająca orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną ma możliwość edukacji w placówkach Gminy Zagnańsk. Odrębnym systemem edukacji objęte są dzieci i młodzież, co do których orzeczono potrzebę nauczania indywidualnego.

W Szkole w Kajetanowie utworzono klasę integracyjną do której przyjmowane są dzieci niepełnosprawne zgodnie z podaną niżej kolejnością:

- dzieci z niepełnosprawnością narządu wzroku
- dzieci z niepełnosprawnością narządu słuchu
- dzieci z niepełnosprawnością ruchową
- dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, gdy jedną z niepełnosprawności jest dysfunkcja wzroku
- dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, gdy jedną z niepełnosprawności jest dysfunkcja słuchu
- dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, gdy jedną z niepełnosprawności jest dysfunkcja ruchu
- dzieci z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim

Uczniowie zdolni z terenu gminy są wspierani na każdym etapie kształcenia m.in. poprzez:

- dostosowanie metody i formy pracy do potrzeb, predyspozycji i uzdolnień;
- motywację do udziału w olimpiadach, kursach, turniejach, warsztatach, obozach naukowych, projektach i programach przeznaczonych dla uczniów zdolnych, w tym stypendialnych i grantowych;
- wskazywanie kierunków rozwoju, współpracuj z innymi podmiotami i osobami, m.in. z rodzicami i instytucjami.

Tabela 7: Olimpijczycy z terenu Gminy Zagnańsk

Szkoła	Olimpijczycy	Stypendium naukowe
SP Nr 1 w Zagnańsku	-	4 uczniów
Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	1 uczeń (matematyka)	40 uczniów
Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie	-	-
Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie	1 osoba – laureat (chemia), 1 osoba – laureat (matematyka), 1 osoba – finalistka (fizyka), 1 osoba – laureat (Dyskusyjny Klub Książki), 1 osoba – 1.miejsce w powiecie, 4. miejsce w województwie (Konkurs Pożarniczy),	5 uczniów

	10 osób – 2. miejsce (Konkurs Tańca i Piosenki Ludowej), 7 osób – 1 i 2 miejsce (Konkurs Poetycki w Suchedniowie)	
SP w Kajetanowie	-	2 uczniów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zagnańsk

Dożywianie dzieci

Państwowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nakłada na gminę obowiązek dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, zwłaszcza jeżeli chodzi o osoby z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. W tych placówkach, w których funkcjonują stołówki, dzieci i uczniowie objęci są programem dożywiania. Znacząca liczba wydawanych posiłków jest opłacana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku.

Uczniom pochodzącym z rodzin mających trudną sytuację materialną wypłacane są stypendia socjalne. W roku szkolnym 2017/2018 stypendia szkolne otrzymało **69 uczniów**. Należy zaznaczyć, że liczba osób ubiegających się o zasiłki szkolne zmalała względem roku szkolnego 2016/2017. Uczniowie nie korzystają z zasiłków losowych.

Tabela 8: Liczba wypłacanych zasiłków szkolnych w latach szkolnych 1015/2016 - 2017/2018

Szkoła	Stypendia			Zasiłki losowe		
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Szkoły podstawowe	71	60	54	0	0	0
Gimnazja	37	22	15	0	0	0
Razem	108	82	69	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku

Dowóz ucznia do miejsca edukacji

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Gmina zapewnia uczniom bezpłatny dowóz do szkoły, jeżeli ich droga z domu do szkoły przekracza określone przepisami kilometry. W roku szkolnym 2017/2018 do szkół na terenie Gminy Zagnańsk dowożonych było 313 dzieci i młodzieży (o 2 mniej niż w poprzednim roku). W trakcie przewozu dzieci mają zapewnioną wykwalifikowaną opiekę.

Tabela 9: Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w roku szkolnym 2014/2015 - 2017/2018

Szkoła	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku	25	21	28	30
Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie	213	196	197	185
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie	67	48	45	48
Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	42	41	40	48
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	0	0	5	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zagnańsk

Wnioski:

1. Liczba uczniów w szkołach uległa zwiększeniu na zmniejszeniu na przestrzeni 5 lat.
2. W ostatnim latach zmniejsza się liczba dzieci objętych stypendiami szkolnymi.
3. Gmina systematycznie wspiera uczniów mających trudną sytuację materialną.
4. Placówki na terenie gminy zapewniają edukację uczniom z orzeczeniami o niepełnosprawności oraz nauczanie indywidualne.
5. We wszystkich szkołach na terenie gminy istnieje potrzeba wsparcia ucznia zdolnego poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające, wyjazdy edukacyjne, warsztaty pozaszkolne (np. wyjazdowe).
6. We wszystkich placówkach istnieje potrzeba wsparcia ucznia z trudnościami w nauce w tym ucznia z niepełnosprawnościami.
7. W placówkach przedszkolnych istnieje potrzeba wprowadzenia dodatkowych zajęć.

4.3 Kadra oświatowa

Kadra oświaty to kluczowy element zasobów kapitału intelektualnego Gminy Zagnańsk. To jedna z grup, która będzie w istotnym stopniu decydowała o rozwoju gminy.

Charakterystyka kadry:

- nauczyciele posiadają kwalifikacje do pracy w szkole (wykształcenie wyższe, przygotowanie pedagogiczne, kwalifikacje do nauczania dwóch przedmiotów, ukończone różne formy doskonalenia zawodowego),
- wszyscy nauczyciele sprawnie posługują się komputerem, który jest narzędziem ich codziennej pracy. Nauczyciele posługują się tablicami multimedialnymi i interaktywnymi,

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023

- nauczyciele podnoszą kwalifikacje zawodowe, podejmują różne formy doskonalenia i zdobywają kolejne stopnie awansu,
- nauczyciele z dużym zaangażowaniem włączają się w pracę szkoły, mają pozytywne nastawienie wobec zmian oraz sumiennie pracują z uczniami,
- nauczyciele śmiało prezentują własne poglądy, argumentując i broniąc ich, ale równocześnie są gotowi do wysłuchania opinii innych ludzi, także uczniów,
- nauczyciele podejmują działania w celu rozpoznania i oceny sytuacji rodzinnej ucznia, służą mu pomocą i radą w rozwiązywaniu problemów.

W placówkach prowadzonych przez gminę w roku szkolnym 2017/2018 było zatrudnionych 147 pracowników pedagogicznych. Stopień awansu zawodowego nauczycieli w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Zagnańsk przedstawia się następująco:

- Stażysta – 3 osoby
- kontraktowy – 11 osób
- mianowany - 15 osób
- dyplomowanych – 119 osób.

Nauczyciele z terenu Gminy Zagnańsk ciągle podnoszą swoje umiejętności i kwalifikacje, jednak nadal istnieje duża potrzeba wsparcia ich w tym zakresie. Przede wszystkim należy przeszkolić nauczycieli pod kątem wykorzystania w systemie edukacji technologii informacyjno-komunikacyjnej. Należy również podnieść kompetencje w zakresie posługiwania się językami obcymi.

Poniższe tabele przedstawiają dane na temat kwalifikacji zawodowych kadry oświatowej oraz stanu zatrudnienia w poszczególnych placówkach w latach 2017-2018

Tabela 10 Kwalifikacje kadry pedagogicznej w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Zagnańsk

Placówka	Kwalifikacje nauczycieli				Stopień awansu zawodowego			
	Stopień nauk. doktora magistra z przygotowaniem pedagogicznym	Tytuł licencjata z przygotowaniem pedagogicznym	Dyplom ukończ. kol. nauczycielskiego, kol. jęz.	Pozostałe kwalifikacje	Stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku	18	0	0	0	1	2	1	14
Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie	48	0	0	0	0	3	3	42
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie	28	0	0	0	0	1	5	22

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023

Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	32	0	2	1	2	4	1	26
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	21	0	0	0	0	1	5	15

Źródło: Urząd Gminy Zagnańsk

W szkołach funkcjonują Pedagodzy szkolni, którzy wspomagają nauczycieli w procesie dydaktyczno- wychowawczym oraz wspierają rodziców i uczniów w sytuacjach trudnych i problemowych.

Wnioski:

1. 98,2% zatrudnionych nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym.
2. Stopień nauczyciela dyplomowanego posiada ok. 81% zatrudnionych nauczycieli.
3. Należy wzmocnić umiejętności posługiwania się i wykorzystania w procesie kształcenia technologii TIK.
4. Należy rozwijać/wzmacniać wśród nauczycieli umiejętności posługiwania się językami obcymi.
5. Należy wspierać rozwój formalny oraz poza formalny kadry pedagogicznej.

4.4 Baza lokalowa

Szkoły dysponują budynkami o różnym wieku, wszystkie użytkowane przez placówki oświatowe budynki wymagają przeprowadzenia podstawowych prac modernizacyjnych. W ostatnich latach dzięki unijnym funduszom dokonano szereg prac w budynkach oświatowych oraz realizowano szereg projektów, które wpłynęły na zwiększenie oraz unowocześnienie bazy dydaktycznej. Nadal jednak baza lokalowa oraz wyposażenie placówek wymaga znacznych nakładów.

Charakterystyka bazy poszczególnych szkół

Stan bazy dydaktycznej szkół oraz przedszkoli na terenie gminy należy określić jako zadowalający. Nie oznacza to jednak, że w najbliższych latach baza ta nie będzie rozbudowywana i doposażona. Aby uczniowie szkół oraz przedszkoli z terenu gminy mieli zapewniony równy start istnieje potrzeba ciągłego doposażenia oraz unowocześnienia bazy dydaktycznej. Placówki przedszkolne należy doposażyć oraz wzbogacić ofertę edukacyjną o dodatkowe zajęcia/ wyjazdy. Poniżej przedstawiamy tabele przedstawiające szczegółowe dane na temat zaplecza jakim dysponują poszczególne placówki oraz potrzeby jakimi się borykają.

Tabela 11: Stan bazy- Zespół Placówek Oświatowych w Zagnańsku

	SP Nr 1 w Zagnańsku	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie	SP w Kajetanowie
Liczba sal lekcyjnych	9	19 sal lekcyjnych w SP oraz 3 sale w PP	15	19	8+1 prac.komp.+ niepełnow. sala gimn.
Wyposażenie sali komputerowej	Stare komputery XP-do wymiany	24 stanowiska komputerowe w szkole, tablica interaktywna, drukarka)	Tablica multimedialna, drukarka, laptop 20 szt.,	25 stanowisk komputerowych	24 stanowiska, Drukarka sieciowa
Wyposażenie sali gimnastycznej	brak	Drabinki, różnorodne pomoce dydaktyczne	Drabinki, ławeczki gimnastyczne, materace, równoważnia, odskocznia, kozioł,	sprzęt sportowy	Standardowe: drabinki, skrzynia, kozioł, materace, stoły do tenisa, piłki, itp.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023

			piłki		
Sala multimedialna	8 sal lekcyjnych wyposażono w multimedia	brak	Nie	brak	7 sal z tablicą multimedialną, sieciowe kolorowe urządzenie wielofunkcyjne znajduje się w kancelarii szkoły
Stółwka	Zamykana od września 2019	18 stołów 50 krzeseł	Tak	tak	Jest połączona ze świetlicą
Biblioteka	jest	17 tys. woluminów	Tak	tak	jest
Sala gimnastyczna	brak	1 sala gimnastyczna	Tak	tak	Niepełnowymiarowa 12m x7m
Boisko	jest	„Orlik”	Tak	tak	Zniszczone asfaltowe przy szkole
Jaki sprzęt wyposażenie jest potrzebny? Co należałoby w najbliższym czasie zakupić	Wyposażenie pracowni do nauk przyrodniczych, fizycznych, chemicznych. Urządzić bezpieczne boisko sportowe	Multimedialną tablicę do przedszkola i szkoły, pomoce dydaktyczne do przedszkola i szkoły – kształtujące oraz wyrównujące deficyty uczniów	Tablice multimedialne do sal lekcyjnych, stoliki+krzeselka do 3 sal lekcyjnych	wymiana części komputerów w pracowni komputerowej, -w związku z RODO konieczna jest wymiana części mebli, zamków w drzwiach do pokoju nauczycielskiego, gabinecie pedagoga	Wyremontować boisko, zakupić ławeczki, kosze itp

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zagnańsk

STAN TECHNICZNY PLACÓWEK

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku

- pełna modernizacja z wymianą instalacji i kotła centralnego ogrzewania,
- modernizacja kuchni szkolnej,
- remont boiska szkolnego;

Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku

- budynek szkoły wymaga termomodernizacji
- remontu instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej w szatni szkolnej

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie

- wymiana płytek podłogowych,
- wymiana drzwi;
- Budynek przedszkola – elewacja i docieplenie budynku,
- wymiana kostki wokół budynku,
- wymiana drzwi wejściowych bocznych;

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie

- przebudowa i zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń części parteru budynku szkoły z przeznaczeniem na oddziały przedszkolne oraz części pomieszczeń piwnicy z przeznaczeniem na szatnie wraz z budową schodów zewnętrznych do piwnic i robotami towarzyszącymi.

Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie

- wymiana pieca węglowego na gazowy;

Gmina systematycznie przeprowadzała w placówkach bieżące remonty zapewniając w ten sposób podstawowe warunki do ich funkcjonowania oraz w miarę możliwości doposaża szkoły. Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów dotyczących edukacji zrealizowanych na terenie Gminy Zagnańsk na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Tabela 12: Wykaz projektów realizowanych na terenie Gminy Zagnańsk z obszaru edukacji

L.p.	Beneficjent/ Nazwa projektu
1.	Gmina Zagnańsk / Rządowy program „Książki naszych marzeń”
2.	Gmina Zagnańsk / Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa
3.	Gmina Zagnańsk / Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”
4.	Gmina Zagnańsk / Program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”

5.	Gmina Zagnańsk / Program „Szkolny Klub Sportowy”
6.	Gmina Zagnańsk - SP Nr 2 w Zagnańsku / Świętokrzyski Program Wspierania Aktywności Fizycznej Horyzonty Aktywności Fizycznej – „Dziecięca Piłka Ręczna”
7.	Gmina Zagnańsk / Projekt „Mały Mistrz”
8.	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Internetowe centrum informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych” Stworzenie internetowego centrum (4 stanowiska) w bibliotece szkolnej
9	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych” „Pomocna dłoń” – pozalekcyjne zajęcia w ramach świetlicy socjoterapeutycznej
10	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych” „Zajęcia dodatkowe z zakresu technologii informacyjnej”
11	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych” „Zajęcia dodatkowe z języka angielskiego”
12	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych” „Zajęcia o charakterze sportowo-rekreacyjnym”
13	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / „Uczenie się przez całe życie” Wizyta przygotowawcza
14	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Kapitał Ludzki Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów zajęcia dodatkowe z języka angielskiego, matematyki , j. polskiego, informatyki, fizyki, geografii, chemii, plastyki, muzyki.
15	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Pomoc finansowa na zakup 13 komputerów Doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne ze Świętokrzyskiego Programu Wspierania Rozwoju Edukacji na Obszarach Wiejskich
16	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Przedszkole dla wszystkich – promocja wychowania przedszkolnego i organizacja punktu przedszkolnego w Gminie Zagnańsk Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej
17	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Miejsca kultu i tradycje – fundamentem Europy „Uczenie się przez całe życie”
18	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Rządowy program „Radosna szkoła” Zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w SP nr 2 w Zagnańsku
19	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Rządowy program „Radosna szkoła” Szkolny Plac Zabaw
20	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Kapitał Ludzki Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacji-zajęcia dodatkowe dla uczniów.
21	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Partnerski projekt szkół „Uczenie się przez całe życie”
22	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Przedszkole dla wszystkich – promocja wychowania przedszkolnego i organizacja punktu przedszkolnego w Gminie Zagnańsk Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej
23	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Kapitał Ludzki Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie

	różnic w jakości usług edukacji-zajęcia dodatkowe dla uczniów
24	Zespół SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku / Utworzenie Szkolnego Centrum Wolontariatu realizowanego w ramach „Rządowego Programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
25	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Rządowy program „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
26	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Szkoła bez kompleksów POKL
27	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Wspólne działania młodych i seniorów z Samsonowa - POKL
28	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Świętokrzyski Program Wspierania rozwoju Edukacji w roku 2010
29	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Projekt Erasmus+ Fundacja AlterEdu,
30	Zespół SP i Przedszkola w Samsonowie / Program rządowy „Radosna szkoła”
31	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Cybernauci
32	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Edukacja przez szachy w szkole
33	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Akademia programowania
34	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Mistrzowie kodowania
35	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Szkoła Młodych Patriotów
36	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Szkoła wolontariatu
37	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Mistrzowie Kodowania
38	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Bieg po zdrowie
39	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Unplugged
40	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Trzymaj formę
41	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Czyste powietrze wokół nas
42	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Nie pal przy mnie, proszę
43	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Feniks
44	Zespół SP i Przedszkola w Tumlinie / Baw się i ucz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zagnańsk

Wnioski:

1. Gmina systematycznie przeprowadzała w placówkach bieżące remonty zapewniając w ten sposób podstawowe warunki do ich funkcjonowania.
2. Sprzęt komputerowy oraz multimedialny znajdujący się we wszystkich placówkach jest stary i należy go niezwłocznie wymienić.
3. Ze względu na zły stan techniczny komputerów oraz sprzętu multimedialnego technologia TIK do nauczania w szkołach wykorzystywana jest w ograniczonym zakresie.
4. W Szkole Podstawowej nr 1 ia w Zagnańsku konieczna jest m.in.: modernizacja z wymianą instalacji i kotła centralnego ogrzewania, remont boiska szkolnego.
5. W Zespole SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku budynek wymaga m.in.: termomodernizacji, remontu instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej w szatni szkolnej.
6. W Zespole SP i Przedszkola w Samsonowie należy m.in. wykonać termomodernizację budynku przedszkolnego, wymienić drzwi, płytki podłogowe.
7. W Zespole SP i Przedszkola w Tumlinie należy przebudować i zmienić sposób użytkowania pomieszczeń części parteru budynku szkoły z przeznaczeniem na oddziały

przedszkolne oraz części pomieszczeń piwnicy z przeznaczeniem na szatnie wraz z budową schodów zewnętrznych do piwnic i robotami towarzyszącymi.

8. W Szkole Podstawowej w Kajetanowie należy wymienić piec węglowy na gazowy;

4.5 Efektywność nauczania

Procesy edukacji ulegają ciągłym zmianom, co wymusza wprowadzanie reform, modyfikację metod uczenia się – nauczania, określania wskaźników efektywności, prowadzenia pomiarów. Proces dydaktyczny jest procesem dynamicznym. Zmianom podlegają warunki, w których przebiega. Jednym z zasadniczych elementów oceny jakości kształcenia jest jego efektywność. Efektywność kształcenia to stopień realizacji założonych celów dydaktycznych. Jednym ze wskaźników efektywności nauczania są wyniki egzaminów zewnętrznych.

Od kwietnia 2002 roku przeprowadzany był powszechny sprawdzian dla uczniów kończących szóstą klasę szkoły podstawowej. Jego celem było sprawdzenie opanowania umiejętności niezbędnych na wyższym etapie kształcenia. Wyniki sprawdzianu pozwalały na pełniejsze diagnozowanie osiągnięć uczniów. W związku z reformą edukacji decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej sprawdzian dla 6-klasistów został zlikwidowany od roku szkolnego 2016/2017.

Od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny jest przeprowadzany na nowych zasadach: Część **humanistyczna** składa się z zadań z zakresu: języka polskiego oraz zadań z zakresu: historii i wiedzy o społeczeństwie. Część **matematyczno-przyrodnicza** składa się z zadań z zakresu: matematyki oraz zadań z zakresu: przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii. W części dotyczącej **języka obcego nowożytnego** gimnazjalista dokonuje wyboru jednego języka, którego uczył się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego.

Egzamin gimnazjalny w 2018 roku składał się z trzech części. W części pierwszej – humanistycznej – gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z języka polskiego (w dwóch odrębnych arkuszach), a w części drugiej – matematyczno-przyrodniczej – zadania z przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii oraz z matematyki (również w dwóch odrębnych arkuszach). W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zadania z wybranego języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym albo na poziomach podstawowym i rozszerzonym.

Tabela 13: Rozkłady wyników uczniów w szkołach z egzaminu gimnazjalnego 2018 w Gminie Zagnańsk

Szkoła	Egzamin	Liczba uczniów w szkole według wyników		
		Niskie	Średnie	Wysokie
Zespół Szkoły Podstawowej nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	Język angielski PP	0	16	8
	Język angielski PR	1	13	10
	Język niemiecki PP	4	11	5

	Historia i WOS	5	28	11
	Język polski	6	20	18
	Matematyka	3	24	17
	Przedmioty przyrodnicze	7	23	14
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Samsonowie	Język angielski PP	0	4	1
	Język angielski PR	0	5	0
	Język rosyjski PP	0	6	5
	Historia i WOS	1	14	1
	Język polski	0	11	5
	Matematyka	1	12	3
	Przedmioty przyrodnicze	2	13	1
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	Język angielski PP	2	8	5
	Język angielski PR	4	6	5
	Język niemiecki PP	1	4	0
	Historia i WOS	2	14	4
	Język polski	3	13	4
	Matematyka	2	11	7
	Przedmioty przyrodnicze	1	14	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Tabela 14: Wyniki szkół z terenu Gminy Zagnańsk z egzaminu gimnazjalnego 2018

Szkoła	Egzamin	W szkole		Gminie	Powiecie	Województwie	Kraju
		Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
Zespół Szkoły Podstawowej nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku	Język angielski PP	24	81	77	63	66	68
	Język angielski PR	24	71	64	44	49	52
	Język niemiecki PP	20	52	50	62	49	52
	Historia i WOS	44	62	61	58	58	59
	Język polski	44	75	73	67	68	68
	Matematyka	44	62	59	53	51	52
	Przedmioty przyrodnicze	44	61	61	55	55	56
Zespół Szkoły Podstawowej i	Język angielski PP	5	73	77	63	66	68
	Język angielski PR	5	64	64	44	49	52

Przedszkola w Samsonowie	Język rosyjski PP	11	80	80	75	56	61
	Historia i WOS	16	60	61	58	58	59
	Język polski	16	77	73	67	68	68
	Matematyka	16	52	59	53	51	52
	Przedmioty przyrodnicze	16	57	61	55	55	56
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie	Język angielski PP	15	73	77	63	66	68
	Język angielski PR	15	53	64	44	49	52
	Język niemiecki PP	5	41	50	62	49	52
	Historia i WOS	20	58	61	58	58	59
	Język polski	20	67	73	67	68	68
	Matematyka	20	57	59	53	51	52
	Przedmioty przyrodnicze	20	63	61	55	55	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury i wykorzystanie zawartych w nim informacji. Większości gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z historii sprawdzające umiejętność analizy i interpretacji źródła kartograficznego. Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych za pomocą wykresów funkcji a z biologii – umiejętnością posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu genetyki. Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, na poziomie podstawowym najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań z zakresu rozumienia ze słuchu

(Opracowanie: *Wstępne informacje o wynikach egzaminu gimnazjalnego w 2018 r. OKE Łódź. Województwo świętokrzyskie*)

Nauczyciele wychodzą naprzeciw oczekiwaniom uczniów i rodziców poprzez organizację zajęć dodatkowych. We wszystkich placówkach organizowane są zajęcia wyrównawcze oraz rozwijające. Należy jednak zaznaczyć iż nadal istnieje duża potrzeba wsparcia uczniów poprzez organizację dodatkowych zajęć/wyjazdów edukacyjnych itp.

Zajęcia dodatkowe w szkołach:

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku:

Szkolne Koło PCK, Szkolne Koło LOP, koło j. angielskiego, koło taneczne, koło muzyczne, koło szachowe, koło j. polskiego, koło teatralne, Szkolne Koło Sportowe, drużyna ZHP;

Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku

Szkolne Koło „Caritas”, Chór szkolny, Koło geograficzne „Globtroter”, Harcerstwo, Teatr szkolny, Szkolne Centrum Wolontariatu,

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie

Koło teatralne, szkole Koło Caritas, ZHP, ZUCHY, PCK, Szkolny Kabaret, Koło Ekologiczne;

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie:

koło szachowe, koło teatralne, koło przyrodnicze koło humanistyczne, koło matematyczne, koło biologiczno-chemiczne, chór szkolny, zespół wokalnno-taneczny „Małe Tumlinianki”, SKS.

Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie

2 koła plastyczne, koło szachowe, koło hafciarskie, koło matematyczno–przyrodnicze, koło sportowe;

Wnioski:

1. Uczniowie na wszystkich szczeblach edukacji nieco gorzej radzą sobie z przedmiotami ścisłymi (matematyka, przyroda).
2. Istnieje potrzeba organizacji dodatkowych zajęć wyrównawczych dla uczniów słabszych.
3. Istnieje potrzeba organizacji zajęć rozwijających dla uczniów zdolnych.
4. Istnieje potrzeba szerszego wdrożenia technologii TIK do procesu nauczania.
5. Należy uczulić uczniów na dokładną analizę zadań oraz skupieniu się na całym tekście.
6. Uczniowie mają trudności z zapamiętywaniem słownictwa oraz struktury gramatycznej (język obcy).
7. Istnieje potrzeba podejmowania indywidualnej pracy z uczniami najslabszymi na zajęciach pozalekcyjnych.

4.6 Podsumowanie diagnozy

Na przełomie lat 2012-2018 można zaobserwować wahania liczby dzieci i młodzieży szkolnej. Największy wzrost uczniów odnotowano w w roku szkolnym 2015/2016. Analiza danych demograficznych jednoznacznie jednak wskazuje, iż społeczeństwo gminy **starzeje się** a liczba urodzeń w kolejnych latach będzie nieznacznie spadała. Niepokojący jest również **ujemny** przyrost naturalny przez 4 minione lata. Oferta edukacyjna placówek na terenie gminy jest dość szeroka należy jednak ją zwiększyć o dodatkowe zajęcia z wykorzystaniem technologii TIK, zajęcia dla uczniów zdolnych oraz z deficytami, jak również wyjazdy edukacyjne, rajdy. Ofertę przedszkoli należy rozszerzyć o organizację dodatkowych zajęć wspomagających wszechstronny rozwój dziecka. Na obszarze gminy funkcjonuje kilkanaście organizacji społecznych, które angażują się w rozwój procesu edukacji zarówno dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Coraz większym problemem dla samorządu staje się finansowanie oświaty. Budynki szkół wymagają przeprowadzenia prac remontowych. W Szkole Podstawowej nr 1 w Zagnańsku konieczna jest m.in.: modernizacja z wymianą instalacji i kotła centralnego ogrzewania, remont boiska szkolnego. W Zespole SP Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku budynek wymaga m.in.: termomodernizacji, remontu instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej w szatni szkolnej. W Zespole SP i Przedszkola w Samsonowie należy m.in. wykonać termomodernizację budynku przedszkolnego, wymienić

drzwi, płytki podłogowe. W Zespole SP i Przedszkola w Tumlinie należy przebudować i zmienić sposób użytkowania pomieszczeń części parteru budynku szkoły z przeznaczeniem na oddziały przedszkolne oraz części pomieszczeń piwnicy z przeznaczeniem na szatnie wraz z budową schodów zewnętrznych do piwnic i robotami towarzyszącymi. W Szkole Podstawowej w Kajetanowie należy wymienić piec węglowy na gazowy.

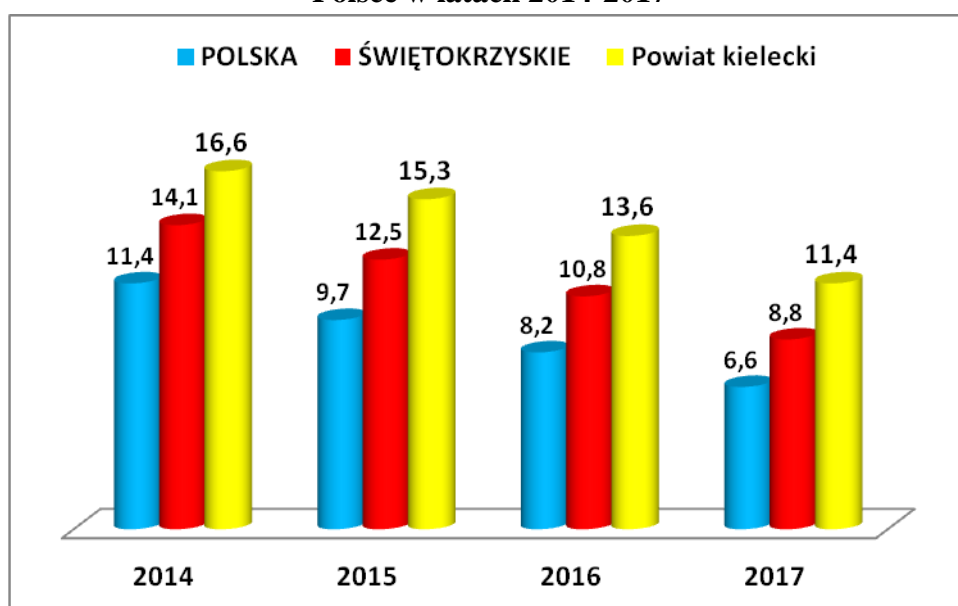
Wszystkie placówki dysponują starym sprzętem komputerowym, który należy w najbliższym czasie wymienić aby umożliwić uczniom/dzieciom zdobywanie wiedzy w sposób ciekawy oraz zwiększyć wykorzystanie technologii TIK. Placówki należy również doposażyć w pomoce dydaktyczne dla nauczycieli oraz uczniów. Wyniki z egzaminów zewnętrznych potwierdzają konieczność wsparcia uczniów zwłaszcza z przedmiotów ścisłych. Natomiast nagrody i wyróżnienia zdobywane przez młodzież i dzieci z gminy potwierdzają konieczność wsparcia ucznia zdolnego m.in. poprzez organizację zajęć dodatkowych, zajęć wyjazdowych, rajdów itp.

5. Potrzeby lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców

W Gminie Zagnańsk dominuje działalność pozarolnicza. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach wynika, że liczba osób bezrobotnych na terenie powiatu sukcesywnie spada, natomiast odnotowuje się wzrost liczby zgłaszanych ofert pracy. Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na koniec grudnia 2017r. wynosiła **11,4%** i była jedną z wyższych w województwie. W ostatnich latach obserwujemy stopniowy spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu.

Wykres 7 Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim, województwie świętokrzyskim oraz w Polsce w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Zawody deficytowe są określane corocznie przez ministerstwo pracy. Są to te zawody, w których brakuje wykwalifikowanych pracowników, na których czeka wiele miejsc pracy. Wśród zawodów deficytowych na terenie powiatu kieleckiego należy wymienić:

Zawody deficytowe w powiecie kieleckim

- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- betoniarze i zbrojarze
- blacharze i lakiernicy samochodowi
- brukarze
- cieśle i stolarze budowlani
- cukiernicy
- dekarze i blacharze budowlani
- elektrycy, elektromechanicy i elektrycy
- fryzjerzy
- graficy komputerowi
- inżynierowie budownictwa
- kosmetyczki

- krawcy i pracownicy produkcji odzieży

Z powyższych danych wynika, że istnieje potrzeba zachęcania młodzieży do podejmowania kształcenia zawodowego oraz podejmowania nauki na studiach wyższych. Należy zachęcać młodzież do poznawania nowych języków oraz kultur jak również do pozyskiwania wiedzy i umiejętności poza szkołą.

Zapotrzebowanie pracodawców dotyczy przede wszystkim wykwalifikowanych pracowników. Pracownicy w takich zawodach jak kierowcy czy spawacze powinni stale odnawiać uprawnienia. Podobnie jest w przypadku pielęgniarek – uaktualnienie uprawnień wymagane jest w przypadku 5 -letniej przerwy w wykonywaniu zawodu. Problem ze znalezieniem pracy mogą mieć osoby z dłuższą przerwą w pracy, bez możliwości nauki nowych technik i technologii. Od kandydatów do pracy wymaga się przede wszystkim wielozadaniowości, zdolności do szybkiej adaptacji i gotowości do zmiany stanowiska. Pracodawcy oczekują od pracowników łączenia umiejętności i posiadania kwalifikacji do wykonywania kilku zawodów. Od ślusarzy wymagają dodatkowych umiejętności, np. z zakresu spawania czy obróbki skrawaniem. Od kierowców poza posiadaniem prawa jazdy odpowiedniej kategorii oczekuje się posiadania uprawnień na przewóz osób, rzeczy, czy towarów niebezpiecznych. Magazynierzy powinni posiadać uprawnienia do kierowania wózkami widłowymi i znać zasady fakturowania, zaś w przypadku samodzielnych księgowych znajomość przepisów podatkowych i specjalistycznych programów komputerowych to podstawa przy ubieganiu się o stanowisko pracy. Posiadanie udokumentowanych kwalifikacji jest obowiązkowe w przypadku: techników elektryków, elektromechaników i elektromonterów (dodatkowe uprawnienia do pracy na wysokościach oraz uprawnienia spawalnicze). W przypadku szefów kuchni zapotrzebowanie dotyczy wysoko wykwalifikowanych specjalistów posiadających kompetencje menedżerskie.

Przyczyny niedopasowania popytu i podaży pracowników:

- brak kwalifikacji i związanych z nimi uprawnień,
- brak doświadczenia i umiejętności praktycznych,
- niewystarczająca znajomość lub brak znajomości języków obcych,
- brak tzw. kompetencji miękkich,
- trudne warunki pracy,
- niesatysfakcjonujące wynagrodzenie,
- szara strefa.

6. Analiza SWOT

Po zakończeniu fazy diagnostycznej uporządkowano dotychczas zebrane informacje, a następnie wyselekcjonowano i ustalono obszary najistotniejsze dla rozwoju szkolnictwa na terenie Gminy Zagnańsk. Do uporządkowania wiedzy, wynikającej z diagnozy oraz utworzenia logicznej podstawy do sformułowania celów strategicznych, zastosowano narzędzie analizy SWOT.

Zgodnie z przyjętą literaturą definicją macierzy SWOT mocne i słabe strony rozumiemy, jako pozytywne i negatywne wewnętrzne czynniki rozwojowe, natomiast szanse i zagrożenia, jako pozytywne i negatywne zewnętrzne czynniki rozwojowe. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- strengths – **silne strony** – w postaci przewagi zjawisk i procesów pozytywnych dla rozwoju edukacji na terenie Gminy Zagnańsk, które powinny być kontynuowane i wzmacniane,
- weaknesses - **słabe strony** – w postaci procesów i barier, wad, ograniczających możliwości rozwojowe, które powinny być zmniejszone bądź niwelowane,
- opportunities - **szanse/możliwości** – w postaci czynników obiektywnych, zewnętrznych, na które nie ma bezpośredniego wpływu sprawczego oraz wyjątkowej sytuacji jaką daje możliwość wykorzystania znacznych środków pomocowych UE,
- threats – **zagrożenia** – wynikające przede wszystkim z czynników zewnętrznych stwarzających niebezpieczeństwo zmiany niekorzystniej.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów edukacji. Analiza SWOT jest kontynuacją oraz podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

Tabela 15: Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe strony
1. Liczba uczniów powoli wzrasta	1. Niezadowalająca jakość części oferty edukacyjnej.
2. Wzrost liczby ludności w gminie	2. Niewystarczająca ilość zajęć dla uczniów zdolnych oraz uczniów z deficytami
3. Obecność imprez o randze kulturalnej i naukowej.	3. Niewystarczająca ilość zajęć dodatkowych w przedszkolach.
4. Prężnie działająca Biblioteka i Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji	4. Przystarzały i wyeksploatowany sprzęt komputerowy i multimedialny.
5. Zapewnienie uczniom z trudnościami i uczniom niepełnosprawnym odpowiedniego wsparcia	5. Niezadawalający stan techniczny obiektów szkolnych
6. Dobrze zorganizowana pomoc socjalna.	6. Niezadawalający stan pomocy dydaktycznych (stare wyeksploatowane pomoce dla ucznia i nauczyciela).
7. Dobrze zorganizowany dojazd uczniów do szkół.	7. Ograniczony napływ młodej kadry nauczycielskiej.
8. Wysoki poziom kwalifikacji nauczycieli (w zdecydowanej większości nauczyciele mianowani i dyplomowani).	8. Niedostateczne dofinansowanie oświaty
9. Duża liczba aktywnych nauczycieli mocno zaangażowanych w proces	

<p>dydaktyczny</p> <p>10. Dobra współpraca placówek oświatowych z samorządem.</p> <p>11. Szerokie wykorzystanie środków Unii Europejskiej.</p>	<p>przez budżet państwa -coraz mniejsza subwencja oświatowa.</p> <p>9. Zwiększająca się ilość środków przekazywanych na finansowanie oświaty pochodząca z środków własnych gminy.</p>
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy rządowe wspierające rodzinę (RODZINA 500 +) 2. Realizacja programów wspierających działalność innowacyjną szkół. 3. Szerokie wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. 4. Lepsze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i innych instytucji 5. Zmniejszenie obciążenia bazy edukacyjnej dzięki możliwości realizacji części procesu nauczania on-line. 6. Pozyskanie środków zewnętrznych na wyposażenie placówek w pomoce dydaktyczne. 7. Dopływ wysoko wykwalifikowanych kadr z innych sektorów – akademickiego, społecznego, biznesowego. 8. Rozszerzenie pracy nauczycieli na dorosłą część społeczeństwa. 9. Pozyskiwanie środków z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej dla realizacji celów oświatowych 10. Pozyskiwanie środków sektora biznesowego na rozwój edukacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Starzejące się społeczeństwo. 2. Zjawisko cyberwykluczenia oraz powiększająca się luka między rozwojem technologicznym, a wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w oświacie. 3. Słaba obecność w ogólnoeuropejskich programach edukacyjnych. 4. Brak środków na odnowienie sprzętu oraz modernizację budynków. 5. Niewystarczające dostosowanie kadry oświatowej do wprowadzania zmian w procesie edukacji 6. Starzenie się kadry nauczycielskiej. 7. Wypalenie zawodowe. 8. Zmiany w prawie oświatowym, które mogą mieć wpływ na realizację niektórych zadań edukacyjnych 9. Zawile procedury aplikowania o środki zewnętrzne

7. Definicja potrzeb w zakresie kierunków rozwoju szkół

Oferta dydaktyczna

W otaczającym nas świecie szczególnego znaczenia nabiera konieczność stosowania metod i technik dydaktycznych ukierunkowanych na kształcenie u uczniów umiejętności praktycznych oraz skutecznego i samodzielnego rozwiązywania postawionych przed nimi problemów. Nowoczesna edukacja powinna opierać się na czterech filarach nauczania i wychowania:

- uczyć się, aby wiedzieć (wiedza),
- uczyć się, aby działać (umiejętności),
- uczyć się, aby być (system wartości i postaw),
- uczyć się, aby żyć wspólnie z innym.

W szkołach na terenie Gminy Zagnańsk istnieje potrzeba zmodyfikowania oraz rozszerzenia oferty dydaktycznej, która będzie dostosowana zarówno do potrzeb uczniów, rodziców jak i potrzeb współczesnego świata. W placówkach należy wprowadzić nowoczesne formy nauczania m.in. e-learning oraz zwiększyć wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w procesie nauczania. Należy przygotować spójny i bogaty program nauczania, który będzie wykorzystywał komputery (i inne urządzenia, takie jak tablice interaktywne, odtwarzacze mp3, kamery cyfrowe) jako narzędzia edukacji. Korzyści stosowania TIK w edukacji są ogromne zarówno dla uczniów jak i nauczycieli. Ważne jest również aby w jeszcze większym stopniu niż do tej pory wspierać osoby zdolne oraz dostosowywać program nauczania do osób mających trudności w nauce. Placówki już teraz oferują szereg zajęć pozalekcyjnych natomiast ofertę tą należy zwiększyć, Uczniom należy również w większym stopniu zapewnić dostęp do edukacji/kultury poza murami szkół. Organizacje społeczne, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży z terenu gminy również należy wspierać. Należy również zapewnić uczniom inny rodzaj formy nauki m.in. wyjazdy edukacyjne, rajdu. Młodzież wiejska ma zdecydowanie mniejszy dostęp do kultury dlatego też tak ważne są również wyjazdy do teatru, muzeum czy też kina. Dodatkowo oferta edukacyjna nie rozwija w pełni postaw prospołecznych uczniów, oferta edukacyjna nie odpowiada potrzebom uczniów i rynku pracy. Placówki realizują niewiele projektów edukacyjnych i autorskich programów edukacyjnych, oferta zajęć pozaszkolnych/pozalekcyjnych jest niewystarczająca. Należy wesprzeć zarówno ucznia zdolnego jak i ucznia słabszego. W placówkach przedszkolnych istnieje potrzeba wzbogacenia oferty o nowe zajęcia oraz wyjazdy edukacyjne.

Baza dydaktyczna

Aby udoskonalać standardy nauczania, umożliwiające lepsze przygotowanie do dalszej edukacji oraz funkcjonowania w społeczeństwie niezbędna jest modernizacja oraz częściowa wymiana dotychczasowej bazy dydaktycznej. Wszystkie placówki na terenie Gminy Zagnańsk wymagają przeprowadzenia prac modernizacyjnych (m.in. malowanie modernizacja sal lekcyjnych, placów zabaw, wymiana dachu). Pomoce dydaktyczne natomiast należy wymienić (pomoce do zajęć sportowych, zajęć z matematyki, przyrody, języków obcych). Szczególnie ważny jest zakup wyposażenia dydaktycznego celem

stworzenia nowoczesnych pracowni komputerowych (multimedialnych). Zakup sprzętu komputerowego oraz multimedialnego pozwoli na wprowadzenie do oferty dydaktycznej nowych form nauczania, wpłynie również na zwiększenie zastosowania TIK. Do placówek przedszkolnych należy zakupić pomoce dydaktyczne oraz sprzęt multimedialny i komputerowy dedykowany dla tej grupy wiekowej.

Kadra oświaty

Nauczyciele pracujący w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Zagnańsk posiadają wysokie kwalifikacje zawodowe i umiejętności, jednak dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość wymusza na nauczycielach ciągłe podnoszenie kwalifikacji oraz doszkalania się. Główną potrzebą jaką zdefiniowano podczas opracowywania niniejszego dokumentu jest konieczność podniesienia wiedzy i umiejętności w wykorzystywaniu i zastosowaniu TIK w procesie nauczania. Dodatkowo należy rozszerzyć współpracę nauczycieli z rodzicami przede wszystkim uczniów z trudnościami wychowawczymi. Rodzic również powinien czynnie uczestniczyć w procesie kształcenia młodego człowieka a niestety często tak nie jest.

Główne problemy szkół z terenu Gminy Zagnańsk

- niepełne wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w procesie nauczania,
- niewystarczająca oferta dydaktyczna dla osób zdolnych oraz osób z trudnościami w nauce,
- małe zaangażowanie instytucji zewnętrznych (NGO) w proces szkolenia pozaformalnego,
- niezadawalający stan techniczny budynków szkół, przedszkoli (potrzeba modernizacji i termomodernizacji),
- mała liczba nowoczesnego sprzętu komputerowego i multimedialnego w placówkach,
- stare i wyeksploatowane pomoce dydaktyczne do zajęć,
- coraz większe koszty związane z finansowaniem oświaty,
- dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość i przepisy dotyczące oświaty,
- małe zainteresowanie społeczeństwa sprawami edukacji w gminie.

8. Cele Planu

8.1 Cel strategiczny

Strategiczny, nadrzędny cel Planu Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 to:

Zapewnienie sprawnego i efektywnego systemu edukacji w Gminie Zagnańsk jako warunek dobrego i równego startu życiowego dzieci i młodzieży.

Należy zaznaczyć, że zakres tak sformułowanego celu strategicznego jest bardzo szeroki i może odnosić się do wielu dziedzin życia.

8.2 Cele główne

Cel główny nr 1 Dostosowanie infrastruktury technicznej do wyższych standardów poprzez unowocześnienie bazy oświatowej i sportowej.

Szybki rozwój technologii informacyjnej nie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie społeczeństw. W dobie Internetu podstawą staje się umiejętność obsługi najważniejszych programów komputerowych, umiejętność wyszukiwania i przetwarzania informacji. Aby móc zastosować nowoczesne formy nauczania w tym z wykorzystaniem TIK niezbędny jest nowoczesny sprawny sprzęt komputerowy i multimedialny (komputery, projektory, tablice interaktywne, tablety, aparaty itp.) oraz nowe pomoce dydaktyczne. Wzbogacenie bazy oświatowej to nie tylko zakup nowych pomocy do pracy ale również dokonanie niezbędnych remontów w budynkach oraz ich otoczeniu. Wszystkie placówki oświatowe na terenie gminy wymagają prac modernizacyjnych. Znacznych nakładów inwestycyjnych potrzebują pracownie komputerowe w których należy wymienić sprzęt na nowy.

Cel główny nr 2 Wyrównywanie szans edukacyjnych, dbałość o prawidłowy rozwój uczniów oraz wspieranie różnorodnych form ich aktywności. Otaczający nas świat ciągle się zmienia. Dziś mamy do czynienia z nowym uczniem i w pewien sposób z nowym światem edukacji, w którym aby dotrzeć do ucznia, trzeba posługiwać się zupełnie innym zestawem narzędzi niż w XX wieku. Tradycyjna kreda, tablica i dobry nauczyciel mogą okazać się niewystarczające dla zapewnienia efektywności procesu edukacji. Nowy uczeń w informacyjnym społeczeństwie wymaga zupełnie nowego podejścia w nauczaniu, dzięki któremu potrafił będzie przetworzyć docierającą do niego informację w wiedzę. Jednym z głównych celów jakie stawia przed sobą samorząd Gminy Zagnańsk to dostosowanie oferty edukacyjnej tak aby przygotować młodego człowieka do funkcjonowania we współczesnym świecie. Cel ten obejmuje m.in projekt „Szkolne Pracownie Informatyczne Województwa Świętokrzyskiego”

Cel główny nr 3 Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej

Szybki rozwój technologii informacyjnej nie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie społeczeństw. W dobie Internetu podstawą staje się umiejętność obsługi najważniejszych

programów komputerowych, umiejętność wyszukiwania i przetwarzania informacji. Aby móc zastosować nowoczesne formy nauczania w tym z wykorzystaniem TIK niezbędny jest nowoczesny sprawny sprzęt komputerowy i multimedialny (komputery, projektory, tablice interaktywne, tablety, aparaty itp.) oraz nowe pomoce dydaktyczne. Dopuszczenie szkół jest zatem niezbędne aby móc w pełni sprostać oczekiwaniom zarówno uczniów, rodziców jak i dynamicznie zmieniającego się świata. Dodatkowe kursy i szkolenia kadry nauczycielskiej znacznie wpłyną na jakość procesu nauczania.

8.3 Cele szczegółowe

Cel główny nr 1

Dostosowanie infrastruktury technicznej do wyższych standardów poprzez unowocześnienie bazy oświatowej i sportowej.

Cel. 1.1 Modernizacja obiektów oświatowych i infrastruktury sportowej na terenie Gminy Zagnańsk oraz ich otoczenia (adaptacja, zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków).

Cel. 1.2 Stworzenie nowoczesnych pracowni komputerowych oraz multimedialnych w każdej placówce.

Cel 1.3 Modernizowanie wyposażenia dydaktycznego szkół (zakup nowych pomocy dla nauczycieli i uczniów), głównie do pracowni informatycznych i matematyczno-przyrodniczych.

Cel 1.4 Rozbudowa obiektów oświatowych i sportowych

Cel 1.5 Budowa (rozbudowa)/modernizacja infrastruktury sportowej przy szkołach (boiska, sale gimnastyczne).

Cel główny nr 2

Wyrównywanie szans edukacyjnych, dbałość o prawidłowy rozwój uczniów oraz wspieranie różnorodnych form ich aktywności.

Cel 2.1 Zwiększenie oferty edukacyjnej dla uczniów zdolnych oraz uczniów z szczególnymi potrzebami edukacyjnymi (organizacja procesu nauczania poza murami szkół zajęcia wyjazdowe, plenerowe)

Cel 2.2 Rozwijanie umiejętności komunikowania się dzieci i młodzieży w językach obcych.

Cel 2.3. Rozwijanie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży poprzez udział szkół, samorządu w różnego rodzaju projektach edukacyjnych

Cel 2.4 Zwiększenie oferty edukacyjnej dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci w wieku do lat 3.

Cel główny nr 3

Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej

Cel 3.1 Wykorzystanie technologii informacyjno- komunikacyjnych w procesie nauczania.

Cel 3.2 Wykorzystanie technologii informacyjno- komunikacyjnych w zarządzaniu szkołą i oświatą.

Cel 3.3 Wspieranie inicjatyw pozaszkolnych związanych z edukacją.

Cel 3.4 Wspieranie samokształcenia nauczycieli i dyrektorów z wykorzystaniem Internetu.

9. Kierunki działań

L.p.	Rodzaj działania/ nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Planowane lata realizacji	Źródła finansowania
Cel główny nr 1				
Dostosowanie infrastruktury technicznej do wyższych standardów poprzez unowocześnienie bazy oświatowej i sportowej.				
1.	Przebudowa, rozbudowa Szkoły Podstawowej w Tumlinie na potrzeby przedszkola	Gmina Zagnańsk	2019-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
2.	Modernizacja kotła centralnego ogrzewania, modernizacja kuchni szkolnej, remont boiska szkolnego SP nr 1 w Zagnańsku, wymiany pieca węglowego na gazowy SP Kajetanów;	Gmina Zagnańsk		
3.	Modernizacja boiska szkolnego SP nr 1 w Zagnańsku	Gmina Zagnańsk		
4.	Termomodernizacja budynku SP nr2 w Zagnańsku oraz (remont instalacji elektrycznej, wentylacyjnej w szatni szkolnej)	Gmina Zagnańsk		
5.	Wymiana płytek podłogowych, drzwi; wymiana kostki wokół budynku, wymiana drzwi wejściowych bocznych; w SP Samsonów	Gmina Zagnańsk		
6.	Budynek przedszkola – elewacja i docieplenie budynku w SP Samsonów	Gmina Zagnańsk		
7.	Budowa szatni z wyposażeniem przy SP Tumlin	Gmina Zagnańsk		
8.	Budowa/modernizacja boisk sportowych przy Szkołach Podstawowych w Tumlinie i Kajetanowie	Gmina Zagnańsk		
9.	Zakup sprzętu komputerowego oraz multimedialnego do prowadzenia zajęć we wszystkich placówkach w	Gmina Zagnańsk	2019-2020	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój

	ramach projektu „Szkolne Pracownie Informatyczne Województwa Świętokrzyskiego” ¹			infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, Środki własne Gminy.
10.	Utworzenie pracowni komputerowej w Szkole w Tumlinie, Kajetanowie, Samsonowie i Zagnańsku	Gmina Zagnańsk	2019/2020	
11.	Zakup pomocy dydaktycznych (m.in. do zajęć matematyczno-przyrodniczych, sportowych, zajęć, biologii, języków obcych) do wszystkich placówek	Gmina Zagnańsk	2019-2021	
Cel główny nr 2				
Wyrównywanie szans edukacyjnych, dbałość o prawidłowy rozwój uczniów oraz wspieranie różnorodnych form ich aktywności.				
1.	Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia i pasje uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	Gmina Zagnańsk	2018-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych
2.	Organizacja zajęć wyrównujących szanse edukacyjne uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	Gmina Zagnańsk	2018-2023	
3.	Organizacja wyjazdów edukacyjnych oraz innych pozaszkolnych form edukacji w szkołach	Gmina Zagnańsk / Biblioteka	2018-2023	
4.	Organizacja zajęć z zastosowaniem narzędzi TIK	Gmina Zagnańsk	2018-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.3 Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK
5.	Organizacja dodatkowych zajęć dla dzieci w wieku 3-5 lat z terenu Gminy Zagnańsk	Gmina Zagnańsk	2018-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.1 Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej

¹ Projekt „Szkolne Pracownie Informatyczne Województwa Świętokrzyskiego” Zakres merytoryczny projektu obejmuje zadania Partnerów z którymi Województwo Świętokrzyskie podpisze porozumienie o partnerstwie w zakresie przygotowania, realizacji i utrzymania założonych celów. W ramach projektu planowane jest doposażenie pracowni komputerowych (max. 24 stanowiska komputerowe na jedną pracownię) w zestawy komputerów All-In-One z obsługą siecią radiową Wi-Fi, systemy operacyjne, pakiety biurowe wraz z oprogramowaniem antywirusowym. Nowo wyposażone pracownie będą spełniały wymóg możliwości podłączenia do planowanych dostaw urządzeń w ramach projektu OSE (Projekt Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 27 października 2017r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, Dz. U. 2017, poz. 2184) w znacznej części realizowanej w ramach projektu rozbudowy sieci światłowodowej w ramach I Osi Priorytetowej PO PC.

6.	Organizacja edukacji pozaszkolnej (wydarzenia kulturalno – edukacyjne/sportowe, festyny itp.)	Biblioteka/ GOSiR	2018-2023	Środki Własne, Środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
7.	Organizacja zajęć sportowych dla młodzieży	GOSiR	2018-2023	Środki Własne, Środki z Ministerstwa Sportu
Cel główny nr 3				
Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej				
1.	Organizacja kursów i szkoleń doszkalających nauczycieli dyrektorów	Gmina Zagnańsk/Placówki Oświatowe	2018-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych typ działania 2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu
2.	Informatyzacja procesu nauczania we wszystkich placówkach (e-dzienniki, e-learning)	Gmina Zagnańsk	2018-2019	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.3 Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK, Środki własne
3.	Organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Gmina Zagnańsk/ Biblioteka/GOSiR	2018-2023	Środki z Ministerstwa Kultury i dziedzictwa Narodowego, środki własne

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja przedstawionych wyżej działań ma prowadzić do podniesienia standardów kształcenia oraz szerszego dostępu do wiedzy i edukacji na terenie Gminy Zagnańsk.

Zaplanowane zadania przyczynią się również do stworzenia placówek o wysokim standardzie z infrastrukturą dostosowaną do potrzeb uczniów. Profesjonalna, spełniająca europejskie warunki baza dydaktyczna oraz fachowa kadra pedagogiczna to potencjał, który daje najlepsze możliwości rozwoju dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich. Zaplanowane zadania, zarówno inwestycyjne, jak i miękkie, pozwolą na stworzenie lepszych warunków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, jak również nauczycieli i całej kadry zatrudnionej w ramach systemu oświaty. Możliwość częściowego sfinansowania projektów z funduszy unijnych pozwala na przeprowadzenie inwestycji i realizację wyznaczonych zadań w większym zakresie, co znacząco wpłynie na stworzenie kompleksowego systemu edukacyjnego, od zajęć przedszkolnych do ukończenia nauki w szkole podstawowej i wyboru szkoły średniej. Planowane przedsięwzięcia zwiększą komfort pracy i nauki, natomiast działania miękkie wpłyną na podniesienie kompetencji uczniów i nauczycieli, niezbędnych do utrzymywania wysokiego poziomu kształcenia.

10. Monitoring i ewaluacja

Monitoring jest niezbędnym elementem składowym każdej strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności efektów końcowych działań z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Dobrze funkcjonujący monitoring pozwala na wcześniejsze wykrycie zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją działań. Jednocześnie pozwala stwierdzić stopień osiągnięcia założonych celów, korektę przyjętych założeń oraz wdrożenie najlepszych rozwiązań. Nieodzownym elementem monitoringu strategii jest ewaluacja realizowanych działań. Jej zadaniem jest sprawdzenie trafności wyboru poszczególnych celów, skuteczność i trwałość zmian. W trakcie pracy nad strategią dokonano ewaluacji ex-ante – oceny sytuacji wyjściowej, określenie silnych i słabych stron oraz wskazanie szans i zagrożeń dla edukacji w Gminie Zagnańsk. Natomiast po wprowadzeniu strategii w życie niezbędną będzie ewaluacja ex-post, która obejmie ocenę skuteczności wykorzystania środków i efektywność podjętych działań. Ewaluacja ta dotyczy długoterminowego wpływu strategii na grupy docelowe oraz efektów wynikłych z zastosowania strategii.

Wprowadzenie obowiązkowego badania i oceny rezultatów wdrażania Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 jest warunkiem koniecznym do tego, by był on realizowany w sposób zgodny z założeniami i konsekwentny. Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2023 będzie monitorowany przez Radę Gminy. Realizacja poszczególnych zadań ujętych w Planie będzie monitorowana poprzez składanie sprawozdań przez osoby odpowiedzialne za ich realizację, nie rzadziej niż raz w roku. Na koniec każdego roku kalendarzowego przewodniczący Komisji ds. oświaty przedłoży sprawozdanie Radzie Gminy zawierające informację o realizacji zadań ujętych w Planie. Po przyjęciu dokumentu do realizacji przez Radę Gminy, instytucje i osoby odpowiedzialne za realizację określonych zadań, podejmą przewidziane w nim działania. Coroczna ewaluacja Planu będzie stanowiła podstawę, w miarę potrzeby, do jego aktualizowania.

11. Oddziaływanie na środowisko planu oraz działań w nim przewidzianych

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142) formami ochrony przyrody są: parki narodowe; rezerваты przyrody; parki krajobrazowe; obszary chronionego krajobrazu; obszary NATURA 2000; pomniki przyrody; stanowiska dokumentacyjne; użytki ekologiczne; zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Z uwagi na cenne zasoby przyrodnicze znajdujące się na obszarach chronionych uznano, że warto zwrócić uwagę na sołectwa przez które przebiegają tego typu obszary - wykazując je jako te, które należy chronić przed szczególną ingerencją człowieka zgodnie z wszelkiego rodzaju zakazami, o których mówią przepisy prawa. Na terenie całej gminy znajdują się formy ochrony przyrody.

Na terenie gminy Zagnańsk występują:

- obszar natura 2000 **Lasy Suchedniowskie PLH260010**- obejmuje on dwa pasma wzniesień - Płaskowyż Suchedniowski i Wzgórza Kołomańskie. Łagodne pagórki i wzgórza porośnięte są lasami, zajmującymi łącznie ponad 80% powierzchni ostoi. Są to przede wszystkim lasy mieszane i bory. W obniżeniach terenu zachowały się torfowiska i wilgotne łąki. Na obszarze ostoi znajdują się tereny źródliskowe Krasnej, Bobrzy i Kamionki. Na terenie „Lasów Suchedniowskich” znajduje się główne skupisko modrzewia polskiego. W obszarze zidentyfikowano 11 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Szczególnie bogata jest fauna bezkręgowców, z bardzo rzadkimi obecnie w Polsce chrząszczami, będącymi relikdami lasów o wysokim stopniu naturalności - ponurkiem Schneidera, zgniotkiem cynobrowym i zagłębkim bruzdkowanym
- obszar natura 2000 **Ostoja Barcza PLH260025**- Obszar obejmuje zachodnią część pasma Klonowskiego Gór Świętokrzyskich, z wzniesieniami Barcza, Ostra i Czostek oraz położone w południowej części podmokłe łąki. Pasma górskie zbudowane jest z dolnodewońskich piaskowców i kwarcytów twardych i odpornych na wietrzenie, dolna część stoków pokryta jest lessem. Wzniesienia pasma porasta bór jodłowy z domieszką buka. W zachodniej części do lat 1970. funkcjonowały dwa kamieniołomy, w których pozyskiwano jasnoszare, piaskowce kwarcytowe. Warstwy skalne zawierają przeławicenia mułowców i iłowców. W skarpach dawnych kamieniołomów znajdują się też cienkie warstwy popiołów wulkanicznych, tzw. zielonych tufitów. Stanowią dowód na to, że w okresie dewonu w Górach Świętokrzyskich dochodziło do erupcji wulkanicznych. Po zaprzestaniu wydobycia nieeksploatowane wyrobiska stopniowo zapełniły się wodą i utworzyły dwa jeziora. Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe powierzchnie zajmują tutaj kwaśne i żyzne buczyny, które są bardzo dobrze wykształcone. W zbiorowiskach tych występuje wiele rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin. Cała ostoja położona jest w Paśmie Klonowskim, jako przedłużenie Pasma Łysogóry i graniczy z Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, a zatem jest to teren górski z roślinnością związaną głównie z Karpatami. Lasy o wysokiej naturalności mają puszczański charakter; nie było tutaj wcześniej odlesień ze względu na teren górski, w związku z tym zbiorowiska leśne trwają

tutaj od początku historii roślinności tego regionu. Tereny południowe to fragment doliny Wilkowskiej z rzeką Lubrzanką i kilkoma jej dopływami, gdzie występuje się jedna z najliczniejszych populacji przelatki aurini w województwie. Rzeką Lubrzanką na terenie ostoi ma naturalny charakter. Warunki ekologiczne rzeki oraz występowanie rzadkich gatunków mięczaków: skójki grubo skorupowej (gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej) i szczeżuja wielka (gatunek nie naturowy) stanowią ważny argument dla ochrony obszaru

- **Suchedniowsko – Oblęgorski Park Krajobrazowy** utworzony został 10 czerwca 1988r. Zajmuje obszar 21 407 ha, obejmując część obszarów gmin: Bliżyn, Łączna, Miedziana Góra, Mniów, Stąporków, Strawczyn, Suchedniów i Zagnańsk. Wyznaczona wokół Parku otulina zajmuje powierzchnię 25 681 ha obejmując część gmin: Bliżyn, Łączna, Miedziana Góra, Mniów, Stąporków, Strawczyn, Suchedniów, Zagnańsk i miasta Skarżysko Kamienna. Park obejmuje w gminie Zagnańsk sołectwa Długojów i Szałas. Sołectwa: Belno, Kołomań i Samsonów położone są na terenie parku, a sołectwa Bartków, Chrusty, Janaszów, Jaworze, Kaniów, Lekomin, Tumlin, Umer, Zachełmie i Zagnańsk leżą na terenie obszaru otuliny parku krajobrazowego.
- **Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK)** – obejmuje tereny otaczające Kielce od północy i wschodu położone głównie w zlewni rzeki Lubrzanki i częściowo także rzek Kamionki i Bobrzy. Znajduje się na terenie gmin: Suchedniów, Zagnańsk, Piekoszów, Miedziana Góra, Górno, Daleszyce, Morawica i łącznie obejmuje obszar 25 557 ha. Obejmuje południowo – wschodnią część gminy Zagnańsk stanowiąc ważny łącznik pomiędzy Świętokrzyskim Parkiem Narodowym a wspomagającymi go parkami krajobrazowymi, do których należy m.in. Suchedniowsko – Oblęgorski Park Krajobrazowy.
- **Suchedniowsko – Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu (S-OOChK)** - położony na terenie otuliny Suchedniowsko – Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, zajmuje powierzchnię 25 681 ha obejmując części gmin: Bliżyn (1777 ha), Łączna (725 ha), Miedziana Góra (4557 ha), Mniów (5923 ha), Stąporków (1737 ha), Strawczyn (4687 ha), Suchedniów (708 ha), Zagnańsk (5387 ha) i miasta Skarżysko - Kamienna (180 ha). Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na krajobraz oraz bogactwo ekosystemów i pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych

- **Rezerваты Przyrody**

Rezerwat Przyrody nieożywionej "**Barcza**" – o powierzchni 14,75 ha ma za zadanie ochronę odsłoniętych skał dolnodewońskich przede wszystkim tufitów, które stanowią cenny dowód wulkanizmu na terenie Gór Świętokrzyskich. Rezerwat został utworzony w 1984 r. na mocy Rozporządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Znajduje się 11 km na północ od Kielc, w pobliżu miejscowości o tej samej nazwie. Położony jest na zachodnim krańcu Pasma Klonowskiego na zachodnim zboczu góry Barcza (465 m). U podnóża tej góry można znaleźć odciski dolnodewońskich morskich ramienionogów - Spirifer elewatus, toteż tutejsze

piaskowce kwarcytowe nazywane są spiriferowymi.

Rezerwat Przyrody „**Górna Krasna**” o powierzchni 413,02 ha obejmuje części gmin: Zagnańsk, Stąporków i Mniów. Położony jest w granicach Suchedniowsko - Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego oraz w jego otulinie, pomiędzy miejscowościami Luta, Krasna, Bień, Rogowice i Długojów. Wpisany został do projektu Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 jako część obszaru PLH 260001 Dolina Krasnej. Teren rezerwatu obejmuje naturalny odcinek rzeki Krasna i fragment jej doliny z obszarem łąk, mokradeł i lasów.

Rezerwat przyrody „**Zachełmie**” – utworzony Zarządzeniem Nr 5/2010 Regionalnego dyrektora ochrony Środowiska z dnia 08.11.2010r. (Dz. Urz. Woj. Św. z dn. 10.11.2010r. Nr 298, poz. 3076). Według aktu powołującego, rezerwat utworzono celem zachowania ze względów społecznych, naukowych i dydaktycznych terenu kamieniołomu Zachełmie ze stanowiskiem paleontologicznym najstarszych na świecie tropów czworonogów wraz z formami tektonicznymi, skałami i minerałami. W zachodniej części Góry Chełmowej, w pobliżu kościoła w Zachełmiu znajduje się rozległy nieczynny kamieniołom dolomitów. W tym kamieniołomie odnaleziono tropy tetrapoda.

Rezerwat Archeologiczno-Geologiczny „Góra Grodowa” w miejscowości Tumlin stanowiący relikw pogańskiego ośrodka kulturowego, zlokalizowany na pograniczu gmin: Zagnańsk i Miedziana Góra.

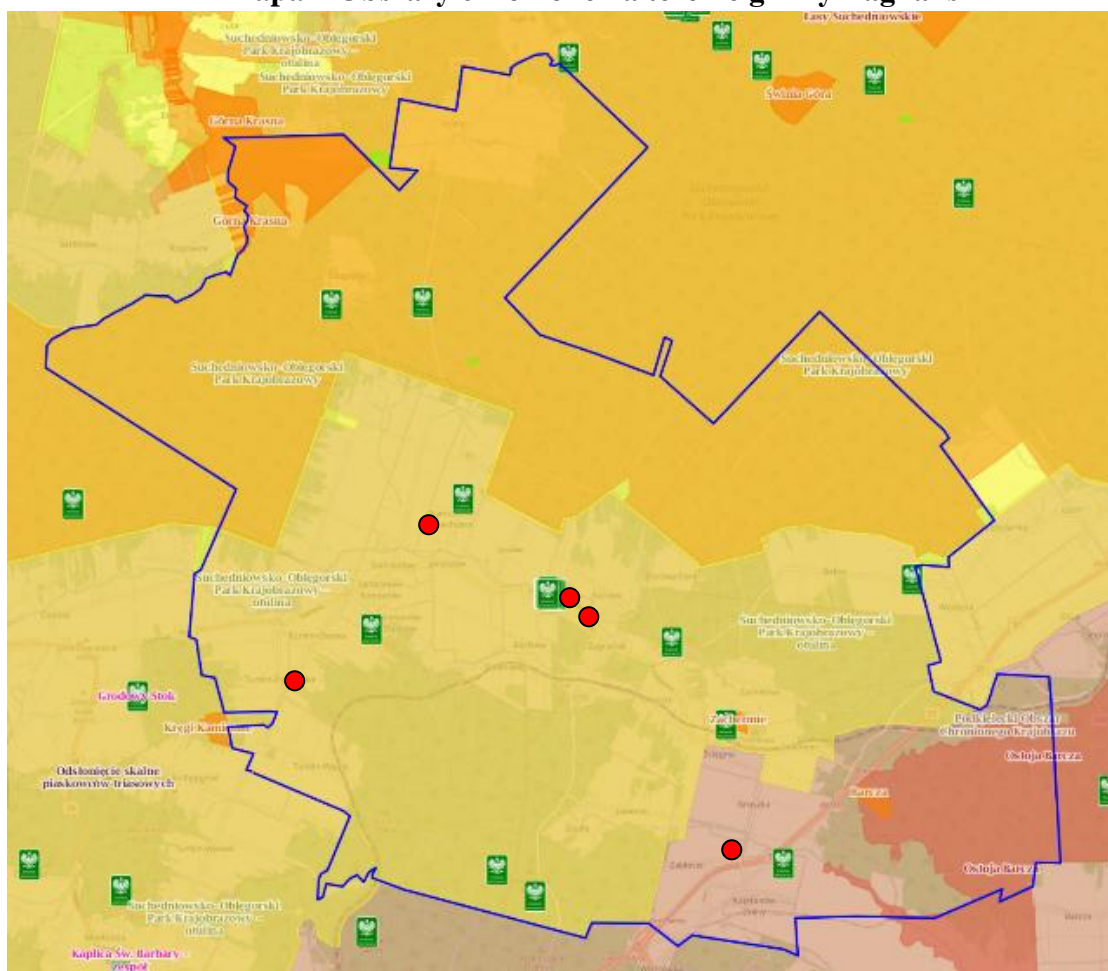
Tabela 16 Obszary chronione na terenie gminy Zagnańsk

lp.	Forma ochr	Nazwa/opis	Data utworzenia
1	rezerwat przyrody	Barcza	1984-07-01
2	park krajobrazowy	Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy	1988-06-10
3	rezerwat przyrody	Górna Krasna	2004-01-28
4	obszar chronionego krajobrazu	Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	1995-11-21
5	obszar chronionego krajobrazu	Suchedniowsko-Oblęgarski	2001-11-03
6	rezerwat przyrody	Zachełmie	2010-11-25
7	obszar natura 2000	Lasy Suchedniowskie	2009-03-06
8	obszar natura 2000	Ostoja Barcza	2011-03-01
9	pomnik przyrody	W północnej części kamieniołomu Zachełmie, odsłonięcie geologiczne w filarze skalnym o wysokości ok.. 20 m, długości ok.. 50 m i szerokości ok.. 50 m.	1987-10-02
10	pomnik przyrody	Okolo 500 m od zabudowań wsi Kajetanów, grupa starych wyrobisk o głębokości do 6 m, na obszarze o łącznej długości 200 m i szerokości do 60 m, które stanowią jedyne w Górach Świętokrzyskich miejsce eksploatacji czarnych marmurów.	1987-10-02
11	pomnik przyrody	Aleja przydrożna składająca się z 29 szt. drzew, w pobliżu zabudowań leśnictwa Bartków i dębu "Bartek".	2011-12-06
12	pomnik przyrody	Dąb Bartek - wiek drzewa wg aktu 1200 lat, wg najnowszych badań dendrochronologicznych wiek oceniany jest na 645-670 lat.	1954-02-25

lp.	Forma ochr	Nazwa/opis	Data utworzenia
13	pomnik przyrody	Dąb szypułkowy "Daniel", o średnicy pnia na wysokości 1.30 m od ziemi - 1.50 m.	1993-09-08
14	pomnik przyrody	Jodła pospolita o średnicy pnia na wys. 1,30 m od ziemi - 1,02 m.	1997-01-15
15	pomnik przyrody	Buk zwyczajny o średnicy pnia na wys. 1,30 m od ziemi - 1,03 m.	1997-01-15
16	pomnik przyrody	Dąb szypułkowy o średnicy pnia na wys. 1,30 m od ziemi - 1,40 m.	1997-01-15
17	pomnik przyrody	Grupa 2 modrzewi europejskich, wiek około 120 lat.	1998-02-18
18	pomnik przyrody	Modrzew europejski, wiek około 120 lat.	1998-02-18
19	pomnik przyrody	Dąb szypułkowy, wiek około 160 lat.	2001-06-19
20	użytek ekologiczny	Bagno położone w Leśnictwie Bartków, w obrębie Samsonów Nadleśnictwa Zagnańsk w oddziale 72 d	2002-03-12

Mapa 2 Obszary chronione na terenie gminy Zagnańsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Legenda: ■ Użytki ekologiczne ■ Rezerваты ■ Parki Krajobrazowe ■ Parki Narodowe ■ Obszar Chronionego Krajobrazu ■ Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe ■ Natura 2000 – obszary ptasie ■ Natura 2000 Obszary siedliskowe ■ Stanowiska dokumentujące ■ Pomnik przyrody ● lokalizacja szkół

Jednym z podstawowych instrumentów prawnych regulujących kwestie wpływu przyjętych założeń na otoczenie jest ocena oddziaływania na środowisko. Przewidywane skutki realizacji przyszłych polityk, strategii, planów lub programów reguluje postępowanie w ramach tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przeprowadzenia SOOŚ jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooś. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r. poz. 1651) formami ochrony przyrody są: parki narodowe; rezerваты przyrody; parki krajobrazowe; obszary chronionego krajobrazu; obszary NATURA 2000; pomniki przyrody; stanowiska dokumentacyjne; użytki ekologiczne; zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podczas prac Wnioskodawca będzie przestrzegał m.in. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zmianami)Projekt nie wpłynie, na jakość środowiska wodnego, w związku, z czym jest zgodny z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE).

W trakcie realizacji projektów ujętych w dokumencie będą przestrzegane wszystkie przepisy prawne w zakresie ochrony środowiska naturalnego na placu budowy oraz poza jego terenem. Wykonawcy zaangażowani do realizacji projektu będą mieli obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie:

- utrzymywać teren budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej,
- podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, a wynikających ze skazania terenu, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania. Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:
 - lokalizację magazynów, składowisk, ukopów,
 - środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
 - zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych płynami lub substancjami toksycznymi,
 - zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
 - możliwością powstania oparu.

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczane do użycia. Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego obowiązującymi, odpowiednimi przepisami. Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie robót, a po zakończeniu robót ich szkodliwość zanika (np. materiały pyłaste) mogą być użyte pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych w budowaniu. Jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy Zamawiający powinien otrzymać zgodę na użycie tych materiałów od właściwych organów administracji państwowej.

Wpływ na obszary Natura 2000

Realizacja projektów ujętych w dokumencie nie wpłynie negatywnie na obszary NATURA 2000. Inwestycja nie będzie realizowana na obszarach NATURA 2000. Inwestycje będą realizowane na terenie na Suchedniowsko-Oblęgorskim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz Suchedniowsko-Oblęgorskim Parku Krajobrazowy – otulina w miejscowościach: Zagnańsk, Samsonów, Tumlin, oraz na terenie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – miejscowość Kajetanów. Podczas realizacji w/w inwestycji Gmina będzie przestrzegać m.in. zapisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U z 2015r. poz. 1651), Dyrektywy Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dyrektywy rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zmianami).

Realizacja zadań ujętych w Planie nie będzie wpływać negatywnie na w/w formy ochrony przyrody. Realizacja dokumentu nie spowoduje zagrożeń dla środowiska wręcz przeciwnie może mieć pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Wymiana instalacji elektrycznej zmniejszy zużycie energii elektrycznej. Wymiana starych pomocy dydaktycznych np. komputerów bez wątpienia wpłynie na zmniejszenie zużycia energii finalnej oraz zmniejszenie emisji substancji szkodliwych do powietrza. Przewidziane w dokumencie działania inwestycyjne będą realizowane na obiektach już istniejących. Ujęte w planie inwestycje (budynki) znajdują się na obszarach chronionego krajobrazu:

Wpływ projektów ujętych w Planie na ujęcia wody

Planowane inwestycje są także zgodne z warunkami ochrony ujęć wody na terenie Gminy Zagnańsk

Spis tabel

Tabela 1	Struktura ludności gminy Zagnańsk w latach 2014-2017	11
Tabela 2:	Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2014-2017	12
Tabela 3:	Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Zagnańsk w latach 2014-2017	17
Tabela 4	Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy	21
Tabela 5:	Wykaz szkół /przedszkoli na terenie Gminy Zagnańsk	27
Tabela 6:	Liczba uczniów/dzieci w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Zagnańsk ...	28
Tabela 7:	Olimpijczycy z terenu Gminy Zagnańsk.....	29
Tabela 8:	Liczba wypłacanych zasiłków szkolnych w latach szkolnych 1015/2016 - 2017/2018.....	30
Tabela 9:	Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w roku szkolnym	31
Tabela 10	Kwalifikacje kadry pedagogicznej w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Zagnańsk.....	32
Tabela 11:	Stan bazy- Zespół Placówek Oświatowych w Zagnańsku	34
Tabela 12:	Wykaz projektów realizowanych na terenie Gminy Zagnańsk.....	36
Tabela 13:	Rozkłady wyników uczniów w szkołach z egzaminu gimnazjalnego 2018 w Gminie Zagnańsk	39
Tabela 14:	Wyniki szkół z terenu Gminy Zagnańsk z egzaminu gimnazjalnego 2018	40
Tabela 15:	Analiza SWOT	46
Tabela 16	Obszary chronione na terenie gminy Zagnańsk	59

Spis wykresów

Wykres 1:	Liczba mieszkańców Gminy Zagnańsk w latach 2014-2017	12
Wykres 2:	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców.....	13
Wykres 3:	Dochód Gminy Zagnańsk w przeliczeniu na 1 mieszkańca	14
Wykres 4:	Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim w latach 2014-2017	17
Wykres 5	Udział osób korzystających ze Środowiskowej Pomocy Społecznej	18
Wykres 6:	Liczba dzieci i uczniów w placówkach prowadzonych przez Gminę Zagnańsk... 28	
Wykres 10	Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim, województwie świętokrzyskim oraz w Polsce w latach 2014-2017.....	44

